

EUROPEAN COMMISSION

Brüssel; 27.1.2012
SEC (2012) 91 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT

**TEGEVUSSUUNISED VALDKONDLIKULE KONKURENTSIVÕIMELE
AVALDUVATE MÕJUDE HINDAMISEKS KOMISJONI
MÕJUHINDAMISSÜSTEEMIS**
Mõjuhinnangutes kasutatav „konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimise”
meetmete kogum

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT

TEGEVUSSUUNISED VALDKONDLIKULE KONKURENTSIVÕIMELE AVALDUVATE MÕJUDE HINDAMISEKS KOMISJONI MÕJUHINDAMISSÜSTEEMIS

Mõjuhinnangutes kasutatav „konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimise” meetmete kogum

Sissejuhatus	5
I. Alustamine	8
Etapp 1. Kas teie mõjuhinnang vajab valdkondlikule konkurentsivõimele avalduva mõju erialalüüsi?	8
Etapp 2. Kui põhjalikult tuleks analüüsida?	12
II. Kvalitatiivne sõeluuring	14
Etapp 3. Millised on mõjutatud sektorid?	15
Etapp 4. Milline on mõju VKEde konkurentsivõimele?	16
Etapp 5. Milline on mõju kulu ja hinna konkurentsivõimele?	17
Etapp 6. Milline on mõju ettevõtete innovatsioonivõimele?	21
Etapp 7. Milline võib olla mõju sektori rahvusvahelisele konkurentsivõimele?	21
III. Mõju kvantifitseerimine: andmeallikad	23
Etapp 8. Otseselt mõjutatud sektori(te) struktuuri ja tulemuslikkuse kohta tõendusmaterjali esitamine	23
Etapp 8a. Olemasolevate valdkondlike uuringute ja järelhindamiste arvesse võtmine	24
Etapp 8b. Olemasolevate andmete uuendamine	24
Etapp 9. Tõendusmaterjali esitamine kaudselt mõjutatud sektorite kohta	27
Etapp 10. Hinnatud algatusega seotud täiendavate nõuete järgimise kulude ja/või tegevuskulude kvantifitseerimine	28
Etapp 11. Mõjutatud ettevõtete innovatsioonivõimele avalduva eeldatava mõju kvantifitseerimine	29
Etapp 12. Mõjutatud sektorite rahvusvahelisele konkurentsivõimele avalduva eeldatava mõju kvantifitseerimine	29

1. lisa: konkurentsivõimele avalduva mõju kvalitatiivse sõeluuringu näitlikustamine...	29
2. lisa: kvantitatiivse analüüsi andmeallikad	33

1. SISSEJUHATUS

Käesoleva meetmete kogumi eesmärk on aidata teenistustel analüüsida uue poliitika ettepaneku mõjuhindangu koostamisel mõju valdkondlikule konkurentsivõimele.

Komisjoni mõjuhindangute süsteem põhineb integreeritud käsitlusel, mille raames analüüsitakse nii tulusid kui ka kulusid, ning see käsitleb võimalike uute algatuste kogu märkimisväärset majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju. Erinevate mõjude analüüs peaks olema proportsionaalne nende kvantitatiivse, kvalitatiivse ja poliitilise olulisusega. Analüüsitegevust, mille tulemusena ei saada uut teavet või ei muudeta järeldusi või nende kindluse määra, tuleks vältida.¹

Komisjoni mõjuhindangu suunistes (2009) on esitatud üldised suunised nende küsimuste kohta. Neis on samuti rõhutatud järgmist: „Majandusliku mõju kindlaks määramisel tuleks pöörata eritähelpanu asjaoludele, mida peetakse laialdaselt tähtsaks tootlikkusele ja seega ELi konkurentsivõimele. Konkurentsivõime näitab majanduse võimet tagada elanikkonnale jätkusuutlikult kõrge ja paranev elatustase ning kõrge tööhõive määr. Aktiivne konkurents soodsas ärikeskkonnas on tootlikkuse suurenemise ja konkurentsivõime peamine liikumapanev jõud.”² Selleks sisaldavad suunised juba praegu majandusliku mõju jaotises konkreetsete konkurentsiga seotud küsimuste komplekti.³

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 173 lõige 1

Liit ja liikmesriigid tagavad liidu tööstuse konkurentsivõimelisuseks vajalikud tingimused.

Sel eesmärgil ning kooskõlas avatud ja konkurentsile rajatud turgude süsteemiga püüavad nad:

- kiirendada tööstuse kohanemist struktuurimuudatustega;
- ergutada sellise keskkonna tekkimist, mis soodustaks algatuslikkust ja ettevõtjate, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete arengut kogu liidu ulatuses;
- ergutada sellise keskkonna tekkimist, mis soodustaks ettevõtjatevahelist koostööd;
- edendada innovatsiooni, teadusuuringute ja tehnoloogia arendamise poliitika tööstusliku potentsiaali paremat ärakasutamist.

Et parandada veelgi teenistuste võimet konkurentsivõimega seotud küsimusi põhjalikult ja proportsionaalselt hinnata, täiendab käesolev meetmete kogum 2009. aasta suuniseid. Nagu konkreetsete mõjude kohta täpsemaid suuniseid pakkuvate muude dokumentide puhul,⁴ ei

¹ Vt mõjuhindangu suuniste punkti 3.2.

² *Ibid.* 8. lisa.

³ Vt mõjuhindangu suuniste punkti 8.2. Tabel 1 „Majanduslik mõju” lk 33–34

⁴ Vt näiteks suuniseid sotsiaalse mõju hindamiseks komisjoni mõjuhindamismenetluse raames ning tegevusjuhiseid põhiõiguste arvessevõtmiseks komisjoni mõjuhindangute koostamisel aadressil http://ec.europa.eu/governance/impact/key_docs/key_docs_en.htm

kehtestata sellega uusi nõudeid ega eelistata ühte konkreetset analüüsimeetodit.⁵ Sellega pakutakse lihtsalt mitteammendavalt välja viise ja meetmeid, mille abil on võimalik valdkondlikule konkurentsivõimele avalduvate konkreetsete mõjudega tegeleda. Võttes arvesse mõjude ja mõjutatud rühmade mitmekülgust ja üksikasjaliku analüüsi kulusid, tuleb juhtumipõhiselt teha ning kohaselt põhjendada praktilisi meetodilisi valikuid, mille lõppeesmärk on tagada üldise mõjuhinnangu analüüsi piisav kvaliteet. Universaalset käsitlust ei kasutata. Mõjuhinnangu, sh konkurentsivõimele avalduva mõju hindamise kvaliteet oleneb meeskonna eksperdioskustest ning kohasest konsulteerimisest mõjuhinnangu korraldusrühma ja sidusrühmadega.

Kõnealuse mõju kohane hindamine on proportsionaalsuse ja integreeritud analüüsi põhimõtte otsene kohaldamine. See on kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 173 ja vastab komisjoni poolt tööstuspoliitikat käsitlevas teatises võetud kohustusele, „et kõik poliitilised ettepanekud, mis avaldavad mõju tööstusele, vaadataks põhjalikult läbi, pidades silmas nende mõju tööstuse konkurentsivõimele”. Konkurentsivõimele avalduva mõju analüüs (millele viidatakse kui „konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimisele”) viiakse ellu kehtivat mõju hindamise protsessi kohaldades, muu hulgas „tuleks esitada ja hinnata ettepaneku igakülgset mõju konkurentsivõimele, sealjuures investeringutele, kulutustele, hinnale, uuenduslikkusele tööstuses ja erasektoris, arvestades tarbijate rahulolu ja eriti kavandatava ettepaneku ja olemasolevate või muude kavandatavate õigusaktide koostoimet”.⁶

Kuigi mõjuhinnangu integreeritud käsitluses tuleks kohaselt arvesse võtta **kõiki** kulusid ja tulusid, võib lisaks koondolukorra hinnangule esitada valdkondlikuma hinnangu, mis keskendub algatusest majandustegevuse sektoritele avalduvale konkreetsele mõjule.⁷

Konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimise eesmärgid on järgmised:

- (1) parandada veelgi mõjuhinnangu aruannete analüüsi kvaliteeti konkurentsile avalduva mõju puhul;
- (2) edendada selliste poliitikate koostamist, milles võetakse nende üldiste eesmärkide komplekti kontekstis täiel määral arvesse konkurentsile avalduvat mõju.

Konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimise eesmärk ei ole üldises mõjuhinnangus valdkondlikku mõju ebaproportsionaalselt palju arvesse võtta. Eesmärk on muuta analüüsi põhjalikumaks, et võimaldada poliitika koostajatel ettepanekust äritegevuse konkurentsivõimele avalduvat mõju paremini näha.

Kõnealuse suunise eesmärk on pakkuda mõjuhinnangu meeskondadele tegevuslikku tuge konkurentsile avalduva mõju puhul. See on koostatud, et vastata nende taotlusele võimaldada kõnealuse mõju hindamiseks struktuursem meetod. Suunises kirjeldatakse konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimise käigus läbitavaid peamisi etappe ja tekkivaid võimalikke küsimusi. See sisaldab 12 järjestikust etappi, mis on jaotatud kolme järgmise jaotisesse (vt tabelit allpool):

---

⁵ Eelkõige valdkondlik analüüs võrrelduna mõju koondatuma hindamisega üldiste tasakaalumudelite ja samalaadsete vahendite abil.

⁶ KOM(2010) 614 „Üleilmastumise ajastu terviklik tööstuspoliitika. Jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime kesksel kohale”, lk 5.

⁷ Selles suunises kasutatakse samas tähenduses sektorite, tööstuste ja ettevõtete kontseptsioone ning seonduvaid sektorite, tööstuste, ettevõtete ja äritegevuse konkurentsivõime kontseptsioone. Valdkondlikku käsitlust ei tohiks tõlgendada ühele või mõnele valitud sektorile keskenduvana. Pigem viitab see sellele, et ettepaneku koondmõjus võetakse arvesse kõigi otseselt ja kaudselt mõjutatud sektorite konkurentsivõimele avalduvat negatiivset ja positiivset mõju ning samuti nende suutlikkust uute nõuetega kohaneda.

I jaotis *alustamine* aitab paremini mõista valdkondlikule konkurentsivõimele avalduva mõju hindamise eesmäärke ning samuti ulatust ja meetmeid;

II jaotis *kvalitatiivne sõeluuring* aitab määrata kindlaks, millised on konkreetsetest algatustest tööstussektorite konkurentsivõimele avalduvad kõige asjakohasemad mõjud;

III jaotis *mõju kvantifitseerimine: andmeallikad* viitab kvalitatiivse analüüsi kasulikele andmeallikatele.

Igas jaotises määratakse kindlaks valdkondliku konkurentsivõime mõju hindamise mitu *eraldi ülesande täitmiseks vajalikku valikulist etappi*. Kõnealuse meetmete kogumi modulaarse struktuuri eesmärk on anda etapiviisilisi suuniseid, aga samuti piisavalt paindlikkust nende osade vahele jätmiseks, mis teie hinnangul on proportsionaalse analüüsi põhimõttega kooskõlas teie mõjuhinnangu jaoks vähem asjakohased.

Tugi

Küsimused või tagasiside käesoleva suunise rakendamise kohta võib saata ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimise kasutajatoe **spetsiaalsesse postkasti**:

[ENTR COMPETITIVENESS IMPACT HELPDESK](#)

Mõjuhinnangu meeskonnad võivad samuti vaadata teavet ja linke, mis on saadaval „konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimise” veebilehel: <http://myintracomm.ec.europa.eu/entr/howwemanage/decisionmaking/Pages/default.aspx>, kus nad saavad jagada oma kogemusi ja mõtteid muude mõjuhinnangu kolleegidega ning aidata konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimise kasutajatoel muuta käesolevad suunised kasulikumaks ja otstarbekamaks.

Uutest ettepanekutest tööstuse konkurentsivõimele avalduva mõju hindamise **head näited**, mis võivad teie analüüsi jaoks eeskujuks olla, on esitatud järgmisel aadressil: [Best Practice Library](#).

I. ALUSTAMINE

Enne alustamist peate otsustama järgmist:

- 1) kas teie mõjuhindang vajab üldse valdkondlikule konkurentsivõimele avalduva mõju analüüsi, kui jah, siis
- 2) milline on kõnealuse analüüsi proportsionaalne tase?

Neid kahte küsimust on käsitletud allpool kirjeldatud kahes järjestikusel etapil.

Etapp 1. Kas teie mõjuhindang vajab valdkondlikule konkurentsivõimele avalduva mõju erianalüüsi?

Selle etapi eesmärk on aidata teil mõista, kas seda tüüpi mõju analüüs on üldse vajalik või mitte (kui olete põhiasjaoludega kursis ja jõuate järeldusele, et teie mõjuhindang vajab valdkondlikule konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimist, siis võite selle etapi vahele jätta ja jätkata otse etapiga 2).

Nagu selgub proportsionaalse analüüsi põhimõttest, ei vaja kõik mõjuhindangud valdkondliku konkurentsivõime erianalüüsi. See peegeldub tööstuspoliitikat käsitlevas teatises, kus komisjoni võttis kohustuse, „... et kõik poliitilised ettepanekud, mis avaldavad mõju tööstusele, vaadataks põhjalikult läbi, pidades silmas nende mõju tööstuse konkurentsivõimele. Selliste meetmete näideteks on õigusaktid, mis reguleerivad siseturgu, tähtsamad õigusaktid, mis mõjutavad rahastamise kättesaadavust, kuid ka kliimamuutuse ja keskkonna küsimustega seotud meetmed.”⁸

Seega võib uue ettepaneku kõigi mõjude integreeritud hindamise täiendamiseks olla kasulik valdkondlik analüüs, et määrata kindlaks, kuidas ettepanek erinevaid sektoreid mõjutab ja kas konkreetsed sektorid on eriti suurel määral mõjutatud. Selle etapiga pakutakse välja kasutajasõbralik vahend, et otsustada, kas uue poliitika ettepaneku mõjuhindangu jaoks on vaja valdkondliku konkurentsivõime erianalüüsi, piiramata selle ellu viimiseks metodoloogia valimist.

Esimene küsimus, millele tuleb vastus leida, on seega: kas algatusel on tõenäoliselt valdkondlikule konkurentsivõimele märkimisväärne mõju või mitte. Üldjuhul mõjutavad ELi algatused konkurentsivõimet, kui need mõjutavad vähemalt ühte järgmistest:

- sektori suutlikkus toota tooteid väiksema hinnaga ja/või pakkuda neid konkurentsivõimelisema hinnaga (kulu / hindade konkurentsivõime); ettevõtte tegevuse kulu hõlmab sisendite kulu (sh ressursid ja energia) ning tootmistegureid, mis võivad olla poliitika ettepanekust otseselt või kaudselt mõjutatud;

⁸ KOM(2010) 614 „Üleilmastumise ajastu terviklik tööstuspoliitika. Jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime kesksel kohale”, lk 5.

- sektori kaupade või teenuste kvaliteet või originaalsus (innovatiivne konkurentsivõime), (toodete ja/või protsesside) tehnoloogiaarendus ja uuendustegevus on nii sisendite kulude kui ka väljundite väärtuse puhul peamise tähtsusega;
- toimiv konkurents turul ja moondamata juurdepääs välisturgudele, sh sisendite ja materjalide välisturgudele, riigihangete välisturgudele jne;
- sektori turuosa rahvusvahelistel turgudel.

Valdkondlik konkurentsivõime on otseselt seotud **tootlikkuse ja selle aluseks olevate määravate näitajatega**. Tootlikkuse kasvu määravad kindlaks sisendite kvaliteedi ja kvantiteedi muutused ning tehnoloogia areng – s.o **soodumus innovatsiooniks**. Pikas perspektiivis määrab elatustaseme kasvu kindlaks riigi või ettevõtte suutlikkus toota samast sisendite kogusest rohkem väljundeid. Sellel põhimõttel põhineb **täistootlus**, mis tähendab tootmise kasvu, mis ei ole põhjustatud sisenditest. Majandusteooria ennustab, et edukates ettevõtetes on turuosa kasv, pikaajaline kasumlikkus ja kasvav tegelik palk üldjuhul seotud jõudsa tootlikkuse kasvuga. Tavapärased konkurentsivõime näitajad – *tööjõu ühikukulu* või *hinna ja kvaliteedi konkurentsivõime* – peegeldavad samuti tootlikkuse ja innovatsiooni aluseks olevat dünaamikat.

Kuludele ja innovatsioonisuutlikkusele avalduva mõju analüüs tuleks teha ka rahvusvahelisest võrdlevast perspektiivist. Kui poliitika ettepanek suurendab tõenäoliselt ELi tootjatele tekkivaid kulusid, näiteks ELi turul kehtivate rangemate tootmisohutuse nõuete kaudu, võib see mõjutada ELi tootjate turuosa, v.a juhul, kui nende väliskonkurentidele kehtivad Euroopas ja välismaal samad tingimused. Kui poliitika mõjutab tootmisprotsessi näiteks rangema ressursikasutuse või saastestandardite või töötervishoiu ja -ohutuse tõttu, mis ei kehti konkurentidele, siis võib Euroopa tootjatel olla mujal asuvate ettevõtetega võrreldes konkurentsieelis või nad võivad olla ebasoodsas konkurentsiolukorras.

Konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimine

„Konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimine” on mõjuhinnangu meetmete kogumi lisavahend, mille eesmärk on tugevdada uue ettepaneku majandusliku mõju üldist hindamist, võttes paremini arvesse sektori ja koondtasandil ettevõtte konkurentsivõimele avalduvat mõju, määrates kindlaks ja (kui see on proportsionaalne) kvantifitseerides uuest ettepanekust ettevõtte konkurentsivõime järgmisele kolmele mõõtmele tõenäoliselt avalduva mõju:

- a) *kulude konkurentsivõime*: äritegevuse kulud, mis hõlmavad vahepealsete sisendite (sh energia) ning tootmistegurite (tööjõud ja kapital) kulusid;
- b) *innovatsioonivõime*: ettevõtte suutlikkus toota rohkem ja/või suurema kvaliteediga tooteid ning teenuseid, mis vastavad paremini klientide eelistustele;
- c) *rahvusvaheline konkurentsivõime*: eespool nimetatud kahte asjaolu võib samuti hinnata rahvusvahelisest võrdlevast seisukohast, võttes arvesse poliitika ettepanekust Euroopa tööstuse turuosadele ja ilmsetele suhtelistele eelistele tõenäoliselt avalduvat mõju.

Mõjuhindangu suuniste majandusliku mõju tabelis on loetletud mitu küsimust, mis on otseselt seotud ettevõtte hinna ja kulu konkurentsivõimega, innovatsioonisuutlikkusega ning välise konkurentsipositsiooniga.⁹ Lisaks nendele küsimustele sisaldavad suunised lisades poliitika ettepanekust VKEdele avalduva mõju tuvastamist ja mõõtmist käsitlevaid üksikasjalikke suuniseid (VKE test)¹⁰ ning samuti mõju tehnoloogiaarendusele ja innovatsioonile.¹¹ Lisaks neile kahele on samuti esitatud suunised konkurentsile avalduva mõju hindamiseks.¹²

Kõigi nende küsimuste sedavõrd varases etapis analüüsimise asemel võivad mõjuhindangu meeskonnad siiski kasutada siinkohal välja pakutud kontroll-loendit vahendina, millega hinnatakse, kas poliitiline sekkumine mõjutab tõenäoliselt märkimisväärselt äritegevuse konkurentsivõimet.

Allpool esitatud tabelis näitlikustatakse seda analüüsivahendit ELi tööstustoodetes ohtlike materjalide kasutamise keelamise ettepaneku alusel. Kontroll-loend sisaldab üldisi küsimusi konkurentsivõime stiimulitele ja turuosadele avalduva eeldatava mõju suuruse kohta. Küsimused ei nõua neile vastuse leidmiseks põhjalikku uurimist või kvantitatiivseid tehnikaid. Selleks esimeseks kontrolliks võite kasutada ainult enda ja oma meeskonna eksperdiotsust.

Teil ei pruugi õnnestuda neile kõigile otsest jah/ei-vastust leida. Näiteks mõju suuruse ennustamine võib ilma andmete ja eeldusteta keeruline olla. Alternatiivselt võivad konkurentsivõimele avalduva mõju märgid olla mitmeti mõistetavad või isegi aja jooksul muutuda. Näiteks teatavates toodetes ohtlike materjalide kasutamise keelamine võib alguses põhjustada kõnealuseid materjale kasutavate Euroopa tootjate turuosa languse, aga tarbijate teadlikkuse kasvades ja eelistuste muutudes võib ohutumate toodete müük kasvada. Samal moel võivad töötervishoiu ja -ohutuse ettekirjutused suurendada lühikeses perspektiivis tööjõukulusid, kuid omada pikas perspektiivis positiivset mõju tootlikkuse edendamise, tööl puudumise vähendamise ning värbamise ja töötajate säilitamise toetamise teel. Mõju võib samuti olla erinevates ettevõtluse sektorites erinev, mis muudab üldise mõju täpse määramise võimatuks. Esitatud näites halveneb ohtliku materjali tootmise sektori olukord, aga asendustoodete tootjate olukord võib paraneda (seda ei ole allpool toodud kontroll-loendis näidatud, kuna see käsitleb ainult mõjutatud sektorit).

Kas ohtliku materjali kasutamise keeld mõjutab tõenäoliselt märkimisväärselt ettevõtte konkurentsivõimet järgmisest seisukohast.

Kulu ja hinna konkurentsivõime	Positiivne	Negatiivne
Sisendite kulu		Jah
Kapitali kulu		Jah
Tööjõu kulu	Jah?	
Muud nõuete täitmise kulud (näiteks teatamiskohustused)		Jah
Tootmise, jaotamise, müügi järgsete teenuste kulud		Jah
Väljundite hind (otsene ja mitte kuludega seotud, näiteks		Ei

⁹ Mõjuhindangu suuniste punkt 8.2, tabel 1, lk 33–34

¹⁰ Mõjuhindangu suuniste lisad, lk 32–34, punkt 8.4.

¹¹ Mõjuhindangu suuniste lisad, lk 34–38, punkt 8.5

¹² Mõjuhindangu suunised, lk 40.

hinnakontroll)

Innovatsioonivõime	
Võime teadus- ja arendustegevust toota ja turule tuua	Jah
Toote innovatsioonivõime	Jah
Võime protsesside innovatsiooniks (sh jaotamine, turustamine ja müügijärgsed teenused)	Jah
Juurdepääs riskikapitalile	Puudub
Rahvusvaheline konkurentsivõime	
Turuosad (ühtne turg)	Jah
Turuosad (välisturud)	Jah
Ilmsed suhtelised eelised ¹³	Ei ole võimalik määrata

Ainult kergesti kindlaks määratavate vastuste lisamine võib olla piisav, et otsustada, kas mõjuhinnang vajab põhjalikumat või üldse kontrollimist või kas tuleb kontrollida mõningaid mõjusid valdkondlikule konkurentsivõimele. Kui palju jääb selgusetuks (s.o kontroll-loendis on mitu vastamata küsimust või küsimärki), siis võib olla põhjendatud ka valdkondlikule konkurentsivõimele avalduva mõju põhjalikum analüüs.

Näitlikustamiseks kohaldatakse seda siin ainult ühele variandile ning see põhineb jah/ei-vastustel. Alternatiivselt võib eelistada liikuda üks samm edasi ja kohaldada seda enamatele variantidele, meetmete puudumise variandile ja alternatiivsetele variantidele, näiteks ainult ELi eeskirjade asemel ohutusprobleemile rahvusvahelise lahenduse otsimine jne. Lisaks võib samuti tekkida soov kohaldada seda kaudselt mõjutatud sektoritele (väärtusahela sees ja sellest väljaspool).

Näites on märgitud valdkondlikule konkurentsivõimele avalduva mõju üksikasjalikuma hindamise juhtum, kuna poliitika ettepanek võib tugevalt mõjutada ohtlikku materjali sisendina kasutava tootmissektori konkurentsivõime enamikke näitajaid. Kõnealune mõju võib olla vastupidine, nõudega kaasnevad tõenäoliselt täiendavad nõude täitmise kulud, kuid teiselt poolt võib see edendada innovatsiooni ja uute materjalide kasutamist.

Selle kontroll-loendi tulemust ei tohiks tõlgendada tõendusmaterjalina selle kohta, et saadud konkurentsieelised ja negatiivne mõju konkurentsile üksteist tasakaalustaks, kuna kõnealust mõju ei ole veel kvantifitseeritud ega isegi kvalitatiivselt hinnatud. Kontroll-loend näitab ainult, et mõju võib olla märkimisväärne.

Tuleks samuti ära märkida, et kui mõju konkurentsivõimele on eeldatavasti märkimisväärne, võib olla põhjendatud üksikasjalikum analüüs, olenemata asjaolust, et puhasmõju konkurentsivõimele või algatusest saadav üldine puhastulu võib eeldatavasti olla positiivne.

See kehtib loomulikult mis tahes olulise mõju konkreetsele kogule ja on kooskõlas mõjuhinnangu loogikaga: integreeritud kõikehõlmav käsitlus, millega tuvastatakse võitjad ja kaotajad, mis aitab tuletada suurel määral mõjutatud isikutele vajaduse korral kohased leevendusmeetmed, saavutades samal ajal poliitika sekkumise eesmärgid. Seega oli muu hulgas makromajandusliku modelleerimise teel heitkogustega kauplemise süsteemist

¹³ Vt ilmse suhtelise eelise mõistet etapist 12.

konkurentsivõimele avalduva mõju uurimise tulemuseks poliitiline järeldus jätkata saastekvootide tasuta eraldamist neile suurel määral energiat tarbivatele sektoritele, millel on süsinikdioksiidi lekke risk.

Lühidalt, isegi kui mõjuhindang tõendab puhastulu ühiskonnale, võib valdkondlikule konkurentsivõimele avalduva mõju põhjalikum hindamine aidata näidata, kuidas eesmärged on võimalik saavutada, minimeerides võimaliku negatiivse mõju enamikele mõjutatud sektoritele ja edendades nende kohandamist uute nõuetega lühikeses perspektiivis. Kui ettepanekud mõjutavad mitmeid omavahel seotud majandussektoreid, siis võib siiski olla kohane üldise tasakaalarvutuse simulatsioonide ja/või makromajanduslike sisendite-väljundite mudelite kasutamine, mis võimaldavad hinnata majanduse laiemat mõju poliitika muutumisele ning sektorite kaupa kasude ja kahjude tõenäolist ulatust ning sektoriüleseid mõjusid.

Etapp 2. Kui põhjalikult tuleks analüüsida?

Mõjuhindangu suuniste punktides 3.2 ja 8.2 on esitatud kriteeriumid, mida tuleks arvesse võtta, kui otsustatakse, millises ulatuses tuleks millist olulist mõju mõjuhindangu kogu protsessi vältel analüüsida. Käesolev jaotis täiendab mõjuhindangu suuniseid, esitades konkreetse konteksti valdkondlikule konkurentsivõimele avalduvale mõjule.

Eeldatava mõju ulatus ja poliitiline tähtsus on kaks peamist näitajat. Poliitilise sekkumise tüüp pakub samuti kasulikke näpunäiteid.

Isereguleerivat laadi poliitilise sekkumise puhul (näiteks käitumisjuhised või vabatahtlikud standardid) on valdkondlikule konkurentsivõimele avalduva mõju süvaanalüüs tõenäoliselt piiratud tähtsusega, kuna sektoril endal on algatuse sisu kindlaks määramisel määrav tähtsus. Siiski võib olla vajalik konkurentsivõimele sektoris ning ülespoole või allapoole seotud sektorites avalduva mõju üksikasjalik kontrollimine.

Kui sekkumise puhul on tegemist infrastruktuuriprojektiga (näiteks transpordi- või siderajatis) või avalike teenuste osutamisega (näiteks satelliitnavigatsiooniteenused), siis omab see tõenäoliselt samuti ettevõtte konkurentsivõimele positiivset mõju, kuigi see võib oleneda kasutajate tasutud maksetest.

Regulatiivsed algatused mõjutavad kõige suurema tõenäosusega valdkondlikku konkurentsivõimet. Nende puhul ületavad otseselt sektoripõhise konkurentsivõime raamistiku tingimuste parandamise eesmärgiks seadmise puhul positiivsed mõjud tõenäoliselt negatiivsed mõjud. Üldiste kasude täpseks määramiseks on siiski vajalik analüüs, et määrata kindlaks suuremat kasu andev poliitika variant, ning optimaalsel juhul määrata kindlaks mõningad näitajad ja võrdlusväärtused poliitikast valdkondlikule konkurentsivõimele avalduva tegeliku mõju järelhindamiseks.

Siiski on mitmetel regulatiivsetel algatustel peamiselt muud poliitilised eesmärgid kui konkurentsivõime (näiteks keskkonna, tarbijate, töötajate või investorite kaitse), kuid need võivad valdkondlikku konkurentsivõimet positiivselt või negatiivselt mõjutada. Need on valdkondlikule konkurentsivõimele avalduva mõju üksikasjalikuma hindamise tüüpilised kandidaadid.

Mõju hindamine võib olla peamiselt **kvalitatiivne** nende ettepanekute puhul, millel on tõenäoliselt konkurentsivõimele piiratud mõju või mille puhul on võimalik näidata, et ükski teine analüüs ei ole proportsionaalne. Teenistused peaksid proovima kaasata **kvantitatiivsed** elemendid (ja võimaluse korral tegema kvantitatiivse mõju hindamise), kui mõju on eeldatavasti eriti oluline. Analüüs võib olla piiratud otseste mõjudega (näiteks mõju otseselt mõjutatud sektoritele) või seda võidakse laiendada kaudsetele mõjudele, kui need on samuti tõenäoliselt olulised ja nende analüüsimine on võimalik (ning proportsionaalne).

Etapid 1 ja 2 peaksid võimaldama teil määrata kindlaks konkurentsivõimele avalduva mõju konkreetsest analüüsist saadava kasu, tuvastada asjakohase poliitika ettepaneku asjakohase mõju ning olla kursis sellega, kui ulatuslik teie analüüs peaks olema. See võib anda kasulikku teavet edasise analüüsi planeerimiseks ja juba anda võimalikku tagasisidet teie võimalike variantide koostamiseks. See planeerimisetapp on mõeldud lihtsalt tegevuse alustamiseks. Pidades silmas, et mõjuhindang on tuletuslik protsess, võib olla vajalik töö käigus näitajate muutmine (ning seega võivad näiteks teatavad mõjud tunduda algselt eeldatust olulisemad, mis nõuab põhjalikumat/kvantitatiivset analüüsi, või vastupidiselt võib kvantitatiivne hindamine osutuda liiga kulukaks / võimatuks).

II. KVALITATIIVNE SÕELUURING

Pärast eespool kirjeldatud kahte esimest etappi võib asjakohase mõju käesolevas jaotises kirjeldatud kvalitatiivse sõeluuringu tegemine kasulikuks osutada.

Selles meetmete kogumi osas kasutatakse küsimusi ja suuniseid, mis on juba mõjuhindangu suunistesse kantud. Need on jaotatud nelja rühma, mis hõlmavad järgmist: a) mõjutatud sektorite tuvastamine ja kirjeldamine; b) kulu ja hinna konkurentsivõime (sh tarbijate valik); c) innovatsioonivõime ning d) rahvusvaheline konkurentsivõime.

Kui töötate otseseks sihtmärgiks oleva sektori järelevalve üksuses, siis peaksite olema suuteline vastama enamikele neist küsimustest oma üksuse eksperdi oskusi ja teadmisi kasutades. Kui mõjutatud sektor jääb väljapoole teie vahetut eksperditeadmiste valdkonda, mida juhtub tihti, siis vajate põhiteadmisi selle toimimisest, sh sisenditest, tegurite intensiivsusest (kapitali, tööjõu ja energia intensiivsus) ning samuti turukonkurentsi intensiivsusest, ettevõtete suurusest ja sektori muudest omadustest. Võite küsida ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi konkurentsivõime kasutajatoelt või mõjuhindangu korraldusrühmalt näiteks järgmist taustmaterjali:

- 1) olemasolevad valdkondlikud uuringud: mõningad tootmissektorite uuringud leiate järgmiselt aadressilt: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/future-of-manufacturing/index_en.htm
- 2) samade sektoritega seotud varasemad mõjuhindangud: (http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/cia_2011_en.htm)
- 3) sektori tulemuslike poliitikate või eeskirjade järeelhindamised (vt EIMSi, mis on komisjoni andmebaas hindamistulemuste salvestamiseks: http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/evaluation/pages/eims_en.htm)

Võite samuti vaadata asjakohaste Euroopa või riikide ettevõtluskodade ning samuti Euroopa valdkondliku sotsiaaldialogi komiteede uuringuid ja väljaandeid, kui see on asjakohane. (Vt täpsemaid andmeid etapist 8a).

Parimal juhul oleks kvalitatiivsest sõeluuringust mõjuhindangu aruandesse lisatav lõplik sisend järgmiste asjaolude lühianalüüs:

1. mõjutatud sektorid;
2. poliitika ettepanekust neile sektorile avalduv kindlaks määratud mõju;
3. mõju olemuse ja ulatuse kvalitatiivne hinnang:
  - a. kui suur on eeldatav mõju?
  - b. kas tegemist on sekkumise otsese või kaudse tulemusega?
  - c. millal see eeldatavasti tekib?
  - d. kas mõju on ajutine või püsiv? (mõju kestus);
4. mõju tekke tõenäosus:
  - a. kui tõenäoline on mõju?
  - b. kas see on olulistest eeldustest?

Selles analüüsis tuleks kohaselt kasutada suunistes nõutud sisemise ja välise konsulteerimise tulemusi.

Järgmine maatriks on üks võimalik vorm, mida võib kasutada iga mõjutatud sektori jaoks, et esitada konsulteerimise dokumendis ja mõjuhindangu aruandes konkurentsivõimele avalduva mõju kvalitatiivse sõeluuringu tulemused.

Konkurentsivõimele avalduv mõju	Mõjutatud sektorid		Mõju suurus (aeg)	Mõju kestus	Riskid ja määramatus
	Otsene	Kaudne			
Kulu ja hinna konkurentsivõime					
Innovatsioonivõime					
Rahvusvaheline konkurentsivõime					

Kokkuvõttes võite saada kvalitatiivsest sõeluuringust kasu kolmel järgmisel viisil:

1. see saab anda teile teavet selle viisi kohta, kuidas muude teenistuste ja väliste sidusrühmadega konsulteerida;
2. see aitab teil selgemalt näha kvantifitseerimise vajadusi ja võib kvantifitseerimise jätkamiseks anda teile ettekujutuse andmete kättesaadavuse ning mudelite kohta;
3. see võib olla teie viimane töötulemus kas seetõttu, et sellest nähtub, et negatiivne või positiivne mõju konkurentsivõimele ei ole otsese kvantifitseerimise põhjendamiseks piisavalt oluline või seetõttu, et otsene kvantifitseerimine on kas võimatu või proportsionaalsuse huvides lihtsalt liiga kulukas.

Sellest lähtub järgmiste etappide ja iga etapi vastava meetme üldkava, mis aitab teil esitada kvalitatiivse sõeluuringu väljundid.

Etapp 3. Millised on mõjutatud sektorid?

Konkurentsivõimele avalduva mõju üksikasjalik analüüs nõuab, et te määraks kindlaks mõjutatud sektorid. Nagu eespool on kirjeldatud, on valdkondlikule konkurentsivõimele avalduva mõju analüüsiks tähtsad kolm järgmist peamist mõju tüüpi: a) ettevõtte tegevusele põhjustatud kulu; b) innovatsioonivõime ja c) rahvusvaheline mõõde.

Kuna konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimise käigus tuleks võtta arvesse otsest ja kaudset (positiivset ja negatiivset) mõju ning eristada ja arvesse võtta lühi- ja pikaajalist mõju, siis võite samuti uurida kolme järgmist sidusrühma ja nende mõju:

1. mõju poliitika algatusest otseselt mõjutatud sektoritele;
2. kaudne mõju mõjutatud sektorite tarneahela sektoritele ning

3. kaudne mõju tarneahelast väljapoole jäävatele sektoritele.

Eespool viidatud esimene rühm viitab **otsestele mõjudele**. Teine ja kolmas tüüp on **kaudsed mõjud**, mille põhjustavad suhteliste hindade ning tarne ja nõudluse muutused sihtsektori sisendite ja väljundite turgudel. Need võivad tekkida otsese mõjuga paralleelselt või viibimisega (järelmõju). Need on tähtsad kahel põhjusel. Esiteks võivad need oluliselt ületada esmast mõju, kui need mõjutavad mitut sektorit või jäävad väljapoole tarneahelat. Teiseks võivad need isegi üldised tulud/kulud tühistada, kui need on otsestele mõjudele vastupidised.

Kaudseid mõjusid võib leida:

1. allapoole seotud sektorites, mõjutatud sektori väljundit tarbivates sektorites ja sektorites, mille puhul kehtestatakse vahetarbimise või põhivara kulumi puhul uued hinnad;
2. ülespoole seotud sektorites, s.o mõjutatud sektori kasutatavate kaupade ja teenuste pakkujad, kelle toodete nõudlus võib muutuda;
3. täiendavate kaupade turgudel, kuna nende nõudlus liigub mõjutatud sektori toodete nõudlusega samas suunas (näiteks kütuse hinna suurenemine mõjutab nõudlust autode järele) ning
4. asendustoodete turgudel, kuna nõudlus liigub mõjutatud sektori toodete nõudlusega vastupidises suunas (näiteks kütuse hinna suurenemine võib suurendada nõudlust ühistranspordi järele.)¹⁴

Mõned poliitikad võivad mõjutada mitmeid või enamikke äri-sektoreid. Kõnealuste sekkumiste näited on näiteks tööjõukulused mõjutavad poliitikad (näiteks tööaja direktiiv) või energiakulu mõjutavad poliitikad (näiteks taastuvenergia poliitikad) või sellele juurdepääsu ja rahastamise kulu mõjutavad poliitikad (näiteks kapitalinõuded pankadele) või näiteks isikuandmete kaitse. Üldjuhul hinnatakse summaarset tulu ja kulu, aga kui see on proportsionaalne (näiteks kui sektor on eriti suurel määral mõjutatud), siis võidakse analüüsida ka **mõju jaotumist sektorite vahel**. Neil juhtudel võib olla vajalik võtta arvesse tööjõu, energia, ressursside ja kapitali kasutamise intensiivsust, et mõjude jaotuse suurus paremini kindlaks määrata, tuvastada kõige suuremal määral kahjulikult mõjutatud sektorid ning vaadata nende tulemuslikkust ja võimalusi poliitika sekkumisi säilitada.

Etapp 4. Milline on mõju VKEde konkurentsivõimele?

„VKE test”, mis on juba mõjuhindangu suuniste ja tavade lahutamatu osa, sisaldab küsimusi, mis on seotud kuludega, innovatsioonivõimega ja muude raamistiku tingimustega, nagu juurdepääs rahastamisele, oskustele, ressurssidele ja turgudele.¹⁵

Komisjon rõhutas oma väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” läbivaatamise käigus seost kontrollimise ja „VKE testi” vahel, võttes ülesandeks „tugevdada veelgi „VKE testi” kohaldamist mõjuhindamise menetluses, et tagada VKEdele avalduva mõju põhjalik analüüsimine ja arvesse võtmine kõigis asjakohastes seadusandlikes ja poliitika ettepanekutes,

¹⁴ Vt näidet 2. lisa juhtumist 1.

¹⁵ Vt mõjuhindangu suuniseid SEK (2009) 92, lk 40 ja mõjuhindangu suuniste III osa: lisad.

märkides selgelt ära VKEdele avalduva kvantifitseeritud mõju, kui see on võimalik ja proportsionaalne. Ettepanekute „konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimise” käigus analüüsib komisjon Euroopa ettevõtete ja eelkõige VKEde võimet ELi turul ja välisturgudel konkureerida.”¹⁶

Seega oleks pärast mõjutatud sektori(te) kindlaks määramist järgmine etapp küsida, kas VKEd oleks eriti mõjutatud. Kui andmed on saadaval, siis võiks VKEde valdkondlik osa anda kasulikku teavet. VKEde osa on poliitika ettepanekust tööstuse konkurentsivõimele avalduva tõenäolise mõju tähtis näitaja kahel põhjusel. Esiteks on kulu konkurentsivõimele avalduv mõju VKEde puhul märksa rõhutatam. Mõningad nõuete järgimise kulud näiteks ei vähene suuruse vähenemisega, mis põhjustab VKEdele tulude protsendina suurema keskmise regulatiivkoormuse. Lisaks on nende võime suurema regulatiivkoormusega kohaneda piiratud nende rahastamisele piiratud juurdepääsu tõttu. Teiseks mõjutavad uuendustegevuse tingimuste muudatused keskmiselt VKEsid rohkem, kuna need moodustavad enamiku innovatiivsetest ettevõtetest, ja kuna innovatiivsed VKEd sõltuvad suurte innovatiivsete ettevõtetele võrreldes püsima jäämiseks innovatsioonist suuremal määral.

Kokkuvõttes oleks VKEde konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimise eesmärk parimal juhul järgmine:

1. määrata kindlaks asjakohas(t)e sektori(te) VKEde suhteline osakaal;
2. tugevdada VKE testi kohaldamist asjakohas(t)ele sektori(te)le, kohaldades kulude, innovatiivse ja turu konkurentsivõime kontseptsiooni;
3. tagada mõjutatud sektori VKEde piisav esindatus konsulteerimise protsessis.

Etapp 5. Milline on mõju kulu ja hinna konkurentsivõimele?

Poliitika ettepanek võib mõjutada äritegevuse kulu ning seega investeerimistulu ja investeeringute vooge positiivselt või negatiivselt, otseselt ja kaudselt. Sellega võidakse kehtestada mõjutatud sektoritele otsesed nõuete järgimise kulud või see võib suurendada kulusid kaudselt eeskirja tulemusena tarnijate, tarbijate, töötajate ja investorite käitumise muutuse tõttu. Alternatiivselt võib see vähendada halduskoormust või sisendite hindu. Olenemata nende muudatuste põhjustest võib poliitika ettepanek mõjutada ettevõtet kas vahekaupade ja -teenuste (sh energia) kulude kaudu või tootmistegurite (tööjõud, kapital ja loodusvarad) kulude kaudu. Lisaks kuludele on samuti tähtis kontrollida, kas poliitika sekkumise ettepanek mõjutab konkurentsi, näiteks piirates hinnakujundust või tarbijate valikut või või muutes need vabamaks (täpsemad suunised konkurentsi mõju kohta on esitatud mõjuhinnangu suuniste punktis 8.3)

Allpool esitatud küsimused võivad aidata teil neid mõjusid kindlaks määrata. Need ei ole mõeldud põhjaliku ärikulude taksonoomia tuvastamiseks, vaid pigem poliitika ettepanekust kulu ja hinna konkurentsivõimele avalduvate võimalike mõjude otsimisel juhendamiseks.

Võimalikud küsimused hõlmaksid võimalikke täiendavaid *nõuete täitmise kulusid* (või olemasolevate nõuete täitmise kulude vähendamist) ning samuti muid *tegevuskulusid* (sisendite ja tootmistegurite puhul), mis on uuest ettepanekust põhjustatud, aga ei ole nõuete

¹⁶ COM(2011)78, lk 6

täitmisega seotud. Viimaks võib küsida ettepanekust *tarbijate eelistustele ja hindadele* avalduva võimaliku mõju kohta.

A. Kas hinnatav ettepanek vähendab või suurendab mõjutatud sektori(te) nõuete täitmise kulusid?

Nõuete täitmise kulud hõlmavad asjaomaste töötajate ja juhatuse selle **aja** rahalist väärtust, mis on vajalik uute poliitiliste nõuete täitmiseks (näiteks aruandlusnõuded) ning samuti **raha**, mis on vajalik poliitika alusel nõutavate toodete ja teenuste ostmiseks (näiteks uued seadmed uue nõudega seotud asutuseväliste äriteenistustele). Tüüpilised küsimused oleksid järgmised.

1. Kas poliitika variant mõjutab ettevõtetele kehtestatud teavitamiskohustuste laadi, näiteks nõutavate andmete tüüpi, aruandlussagedust, aruannete esitamise protsessi keerukust jne?
2. Kas vajalik on uute seadmete kasutamine (näiteks saastatuse vähendamiseks või müügi registreerimiseks või lõpptootes sisalduva aine koguse mõõtmiseks jne)?
3. Kas era- või avaliku sektori töötajad peaksid pühendama rohkem aega või kas era- või avalik sektori peaks osutama täiendavaid äriteenuseid (näiteks asutusevälised raamatupidamis- või audititeenused või vastavuse kontrollimine volitatud avaliku või erasektori asutuste poolt jne)?
4. Kas nõuete täitmise kulud seavad teatavad ettevõtted või sektorid konkurentidega võrreldes ebasoodsasse olukorda (sh ebavõrdsete võimaluste tekitamine)?
5. Kuidas on täpsemalt VKEd mõjutatud?

B. Kas ettepanek mõjutab vahetarbimise hindu ja kulusid?

Poliitika ettepanek võib mõjutada vahetarbimise kulusid,

1. mõjutades tootmisel kasutatavate loodusvarade, sh toorainete ja muude sisendite (vahekaubad ja -teenused) hindu või kättesaadavust;
2. kehtestades piirangud (või keelud) ohtlike materjalide kasutamisele ning
3. kaudselt, kui otseselt mõjutatud sektori väljundi kulude muutused liiguvad edasi allapoole seotud sektorisse või nõudluse ümberorienteerumine asendustoodetele suurendab hindu ja kõnealuseid asendustooteid kasutatakse vahetarbimises.

C. Kes ettepanek mõjutab kapitali kulu?

Poliitika ettepanek võib mõjutada kapitali kulu,

1. suurendades kapitalikaupade hindu või
2. mõjutades kättesaadavust ja rahastamise kulusid (omakapital, pangalaenuid ja võlakirjad).

Rahastamisele juurdepääs ja rahastamise kulud määratakse kindlaks mitme teguri alusel, mis hõlmavad järgmist:

3. finantsturgude tingimused;

4. kapitali liikuvus ja välismaiste otseinvesteeringute raamistik;
5. aktsionäride õiguste kaitse;
6. panga kapitalinõuded;
7. sektori finantsriski profiil ning
8. stiimulid ELis (investeerimistulu võrrelduna investeerimistuluga teistel turgudel) ja teistes riikides sektorisse investeerida.

Kui see on asjakohane, siis hinnataks parimal juhul kvalitatiivse analüüsiga neid tegureid ja nende mõju mõjutatud sektori investeerimiskulule ning investorite eelistustele.

D. Kes ettepanek mõjutab tööjõukulu?

Tööandjate tööjõukulu hõlmab töötajate palka, toetusi ja makse. Poliitika sekkumised võivad mõjutada tööjõukulu näiteks miinimumpalga määramise, töölevõtu miinimumhinna tasemele avalduva mõju või täiendava tööjõu või täiendavate oskuste nõudlust põhjustavate muudatuste kaudu. Tööjõukulule avalduvate otsuste mõjude näited hõlmavad (muu hulgas) poliitikaid¹⁷, millel võivad olla järgmised tagajärjed:

1. pensioniea muutused või
2. miinimumpalga muutused või
3. sotsiaalkindlustusmaksete või muude tööjõumaksude muutused või
4. raamatupidamis- või teatamiskohustuste muutused.

Kaudsed mõjud tööjõukuludele võivad olla põhjustatud poliitikatest, mis

5. mõjutavad (piiravad või edendavad/lihtsustavad) tööjõu liikuvust;
6. mõjutavad töötajate kaitse õigusakte (piirates või suurendades tööandjate paindlikkust töötajaid palgata ja vallandada) või
7. mõjutavad (suurendavad või vähendavad) kõrvalmõjuna tööturu jäikust ja paindlikkust;
8. muudatused, mis põhjustavad täiendava/uue tööjõu nõudluse (uute oskuste nõuete tõttu, mis võimaldavad ettevõtetel näiteks rakendada uusi vähem saastavaid tehnoloogiaid) või sääste tööjõukuludelt (näiteks mikroettevõtetele teatavatest raamatupidamiskohustustest erandi tegemise teel).

Lisaks tööjõukulude mõjutamisele võivad poliitika põhjustada *tööhõivega seotud* täiendavaid järgmisi *nõuete täitmise kulusid*: näiteks rangemad töötervishoiu ja -ohutuse nõuded või ettevõtte tööjõudu käsitleva täiendava aruandluse nõuded. Tuleks siiski ära märkida, et kõnelaused standardid võivad samuti põhineda tööandjate ja töötajate vahelistel

---

¹⁷ Mõned neist poliitikatest võivad jääda väljapoole ELi pädevusvaldkonda. Need on siinkohal loetletud näitlikustamise eesmärgil ja kuna need võivad olla asjakohased riiklikul tasandil konkurentsivõime analüüsiks.

lepingutel (näiteks direktiiv töötajate tervise kaitse kohta haiglasektoris; sektoriülene leping silikoosi vältimise kohta jne) ning sellisena väljendavad need standardite eeliseid ja lisandväärtust ka ettevõtete jaoks ning nende positiivset mõju konkurentsivõimele.

Kuigi kõnealused poliitikad ei pruugi olla suunatud konkreetsele sektorile, on nende mõju tõenäoliselt erinevates sektorites erinev, mõjutades suuremal määral rohkem tööjõudu kasutavaid sektoreid (nii positiivselt kui ka negatiivselt). Mõju võib samuti oleneda sellest, kas tööstusvaldkond kasutab oskustöölisi või väheste oskustega töötajaid, kuna palgatasemed ja seega tööjõukulud võivad peegeldada oskustega töötajate puudujääki ning tööandjad ja töötajad jagavad täiendavad kulud tööjõu nõudluse ning tööjõu kättesaadavuse elastsuse alusel.

E. Kes ettepanek mõjutab energia kulu?

Energiakulu võivad mõjutada poliitikad, mis võimaldavad liigselt suurel määral sõltuvust piiratud arvust fossiilkütuste tarnijatest. Seda võivad samuti lühiajaliselt mõjutada kütusesegude või erinevate energiatarne ja arveldamise viiside vahetamise eesmärgid.

F. Kas poliitika ettepanek mõjutab tarbijate valikut ja hindu?

Kokkuvõttes realiseeritakse ärikuuludel põhinevad võrreldavad eelised teavitatud tarbija vaba valiku ning tegeliku hinna alusel, mida ta toodete ja teenuste eest maksab. Kulu konkurentsivõime analüüsi võib täiendada tarbijate valikule ja hindadele avalduva tõenäolise mõju kontroll. S.o kontrollida, kas ettepanek

1. võib mõjutada turul teatavate toodete kättesaadavust;
2. keelab teatavate toodete turustamise (või reklaamimise) või piirab seda;
3. reguleerib või muul viisil mõjutab hinda, mida tarbijad mõjutatud sektori toodete eest maksavad;
4. mõjutab nende kaupade ja teenuste kvaliteeti, mida tarbijad ostavad, ning
5. mõjutab toodete ja teenuste kvaliteedi ja hindade kohta kättesaadava teabe läbipaistvust ja võrreldavust.

Ettepanekust jaotamisele avalduva mõju kindlaks määramiseks võidakse analüüsis samuti võtta arvesse ulatust, milles **kantakse tarbijatele üle tootmiskulude muutused** (kui tarbijatele kantakse suurel määral üle kulude suurenemine väikse nõudluse elastsusega oligopoolsetel turgudel, siis võib lõplik mõju vähendada tarbijate heaolu ja mitte äritegevusest saadavat tulu).

G. Kas eespool nimetatud mõju nõuab mõjutatud ettevõtete tegevuse olulist ümberstruktureerimist?

See on kõige keerulisem (aga võimalik, et määrava tähtsusega) küsimus poliitika ettepanekust kulule avalduva mõju kohta. Seni olete kindlaks määranud enamiku nõuete järgimise kulusid ja tegevuskulusid. Nüüd võite kaaluda järgmisi küsimusi.

1. Millised oleksid ettevõtete (sh tööjõu) kohanemiskulud?

2. Kas sektoris oleks vajalik oluline ümberstruktureerimine, näiteks tootmisliinide sulgemine, tehnoloogiate asendamine, oskuste asendamine jne?
3. Kas see võib põhjustada ettevõtete sulgemist?
4. Kas VKEd saaksid katta ümberstruktureerimise kulud?

Etapp 6. Milline on mõju ettevõtete innovatsioonivõimele?

Poliitika ettepanek võib mõjutada ettevõtete innovatsioonivõimet. Kui eeldatakse, et see on oluline, siis võidakse kõnealust mõju hinnata, vaadates läbi võimaliku mõju

1. ettevõtete võimele viia ellu oma toodete innovatsioonini viivat teadus- ja arendustegevust, millest võib omakorda tuletada ettepaneku mõju
  - (a) sektoris vajalike oskuste kättesaadavusele ja
  - (b) intellektuaalomandi õiguste kaitse tõhususele;
2. sektori võimele tuua turule uusi tooteid või parandada praeguste toodete omadusi (*tooteinnovatsiooni võime*), mis oleneb määravalt tehnilistest oskustest ja uute tehnoloogiate rakendamisest;
3. protsesside ja tootega seotud teenuste innovatsiooni võimele, sh jaotamise, turustamise ja müügi järgsete teenuste innovatsioonivõime (*protsessiinnovatsioon*), mis oleneb juhtimis- ja korraldusoskuste ning -talentide kättesaadavusest, ning
4. võimele saada juurdepääs riskikapitalile.

Komisjoni suunised tehnoloogiaarengule ja innovatsioonile avalduva mõju kohta annavad üksikasjalikud suunised selle kohta, kuidas hinnata ettevõtte innovatsioonivõimele tõenäoliselt avalduvat mõju.¹⁸

Etapp 7. Milline võib olla mõju sektori rahvusvahelisele konkurentsivõimele?

Tootlikkusele avalduva mõju hindamine on konkurentsivõime stiimulite kindlaksmääramiseks üliolulise tähtsusega. Mõningatel juhtudel ei oleks arusaam siiski terviklik, kui ei võeta arvesse ettepanekust kohalikele ja välisettevõtetele avalduvat võimalikku erinevat mõju. Näiteks kui poliitika ettepanek suurendab tõenäoliselt ELi tootjate kulu (näiteks ELi turul rangemate tooteohutuse nõuete kehtestamise teel), siis ei pruugi see mõjutada ELi tootjate suhtelist hinda ja turuosa, kui nende konkurentidele kehtivad samad nõuded ja on saadaval kohaseid odavamaid asendustooteid. Kui poliitika mõjutab tootmisprotsessi (näiteks rangemate ressursikasutuse või saaste standardite kaudu) või suurendab tööjõukulusid (näiteks uute tööohutuse nõuete kaudu), siis võivad Euroopa tootjad jääda mujal asuvate ettevõtetega võrreldes ebasoodsasse konkurentsiolukorda. Sellest lähtuvalt nõutakse

¹⁸ Mõjuhinnangu suuniste lisad, punkt 8.5, lk 34–38

mõjuhindangu suuniste rahvusvahelise mõju jaotises, et igas mõjuhindangus tuleks kontrollida Euroopa ettevõtete konkurentsivõimet ja neis tuleks „analüüsida poliitika mõju, et näha, kuidas eesmärged on võimalik saavutada, vältides või minimeerides Euroopa konkurentsivõimele avalduva võimaliku negatiivse mõju. See võib hõlmata juba ELi peamistele kaubanduspartneritele kehtivate samalaadsete eeskirjade analüüsimist.”¹⁹

Tüüpilised küsimused on järgmised.

1. Milline on hinnatava variandi tõenäoline mõju ELi ettevõtete konkurentsiolekorrade, võrreldes väljaspool ELi asuvate konkurentidega?
2. Milline on hinnatava variandi tõenäoline mõju kaubandusele ja kaubandustõketele?
3. Kas variant hõlmab valdkonda, kus kehtivad rahvusvahelised standardid, ühised regulatiivsed käsitlusviisid või rahvusvahelised regulatiivsed dialoogid?
4. Kas see põhjustab tõenäoliselt piiriüleseid investeerimisvoogusid, sh majandustegevuse väljastpoolt ELi piire ümberpaiknemist?

Mõjuhindangu meeskonnad võivad viidata mõjuhindangu suuniste lisadele (punkt 8.7 lk 38), kui nad soovivad saada suuniseid rahvusvahelisele kaubandusele ja investeerimisvoogudele avalduva tõenäolise mõju kvalitatiivse hindamise kohta.

---

¹⁹ Mõjuhindangu suunised, lk 42.

III. MÕJU KVANTIFITSEERIMINE: ANDMEALLIKAD

Tehnilisest seisukohast on poliitika meetme kvantitatiivse mõju hindamine vaieldamatult mõjuhindangu kõige nõudlikum osa ja vahel ei ole see meetodiliste piirangute tõttu täies ulatuses võimalik või nõuaks ebaproportsionaalselt suurt jõupingutust. Vajalike andmete kogumine võib olla problemaatiline ja hõlmab tihti asjaomaseid sidusrühmi, mis muudab andmete kontrollimise keerulisemaks. Seega tuleb piisavalt hoolikalt kaaluda kvantifitseerimise proportsionaalsust, võttes kohaselt arvesse üldist soovi kvantifitseerida mõju võimalikult suures ulatuses, aga samuti protsessi kulu ja eeldatavate tulemuste usaldusväärsuse määra (näiteks mõelge selle peale, kas täiendavaid andmeid nõudvad või mudeli kasutamiseks väga suurel määral hinnangutest olenevad tulemused annaksid otsuste langetamise protsessi jaoks tegelikku lisandväärtust).

Konkurentsivõimele avalduva mõju kvantifitseerimine võib nõuda kirjeldavat statistikat, sisendi-väljundi analüüsi riiklike või valdkondlike aruannete alusel, üldise tasakaalu modelleerimise kasutamist või muud ökonomeetrilist toimingut. Erinevaid sektorite komplekte mõjutavate poliitika ettepanekute puhul võib üldise mõju kvantifitseerimiseks kasutada selliseid mudeleid nagu üldise tasakaalu mudelid (CGE) ja makro-ökonomeetrilised sisendi-väljundi mudelid. Neid võidakse kasutada mitte ainult poliitilisest muudatusest kogu majandusele avalduva mõju hindamiseks, aga ka sektori kaupa kasu ja kahju tõenäolise ulatuse, sektoriülese mõju, tootjate ja tarbijate vahel täiendava kulu jagamise jne hindamiseks. Muid mudeleid, näiteks tasakaalu mudeleid, võib olla lihtsam kasutada ja need võivad samuti anda kasulikku teavet võimaliku mõju kohta.

Allpool välja pakutud etapid annavad ülevaate kvantitatiivse analüüsi võimalike väljundite kohta ning mitte nende saamiseks vajalike konkreetsete vahendite ja meetodite kohta, kuna need oleneks konkreetsest probleemist. Kõnealused etapid tuginevad kvalitatiivse sõeluuringu viie etapi väljunditel.

Etapp 8. Otseselt mõjutatud sektori(te) struktuuri ja tulemuslikkuse kohta tõendusmaterjali esitamine

Selle etapiga laiendatakse kvalitatiivse sõeluuringu etappi 3 ja etappi 4. Selle eesmärk on teha statistilise tõendusmaterjali alusel esmased järeldused. Sektori tulemuslikkuse kvantitatiivne hindamine põhineb parimal juhul järgmisel:

- sihtsektori osakaal ELi majanduses, mida on mõõdetud selle osakaalu alusel lisandväärtuses ning tööhõive, sektori piirkondliku ja riikliku kontsentratsiooni jne alusel;
- ettevõtete arv ja jaotus, sh VKEde osakaal ja nende kontsentratsiooni suhtarv;²⁰
- tööjõu tootlikkus või täistootlus;
- puhastasuvuse alusel mõõdetud kasumlikkus, varade tasuvus;

²⁰ Kontsentratsiooni suhtarv (CR) viitab sektori suurimate ettevõtete kontrollitud turuosa protsendile. Väga tihti kasutatakse CR4 ja CR10 (s.o 4 ja 10 suurima ettevõtte turuosa).

- turuosa üleilmsel turul ning
- välismaiste otseinvesteeringute voog (sissepoole/väljapoole suunatud välismaiste otseinvesteeringute aktsiate ja lisandväärtuse omavaheline suhe).

Etapp 8a. Olemasolevate valdkondlike uuringute ja järeelhindamiste arvesse võtmine

Komisjon on poliitikate kohta ellu viinud mitu tööstus- ja turu-uuringut ning samuti järeelhindamist. Näiteks võib tootmissektorite uuringute nimekirja leida järgmiselt veebilehelt:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/future-of-manufacturing/index_en.htm

Kui dokumentide uurimine ei ole piisav, siis võite vaadata asjakohaste äriühingute või sotsiaalpartnerite organisatsioonide veebisaite ja väljaandeid.

Võite kasutada läbipaistvusregistrit, et leida oma kontaktisik ja helistada neile, et saada uusimaid andmeid ning analüüse. Läbipaistvusregister on kättesaadav Euroopa veebisaidil.

Etapp 8b. Olemasolevate andmete uuendamine

Kui olemasolevad uuringud on aegunud, on Eurostatil olemas ajakohase valdkondliku statistikaga andmebaasid. Euroopa Liidu majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori²¹ sõeluuringud aitavad viia mõjutatud sektori(te) peamised majandustegevused kokku nende vastavate koodidega.

NACE Rev.1.1		NACE Rev.2		
INDUSTRY/ ACTIVITY CODE	DESCRIPTION	INDUSTRY/ ACTIVITY CODE	DESCRIPTION	INDICATORS
D	Manufacturing	C	Manufacturing	Number of enterprises
...	...	...	...	...
DJ	Manufacture of basic metals and fabricated metal products	C244	Manufacture of basic precious and other non-ferrous metals	
DJ27	Manufacture of basic metals	...	...	
DJ271	Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys	C2442	Aluminium production	
DJ272	Manufacture of tubes	C2443	Lead, zinc and tin production	
DJ2721	Manufacture of cast iron tubes	C2444	Copper production	
DJ2722	Manufacture of steel tubes	C2445	Other non-ferrous metal production	
DJ273	Other first processing of iron and steel	C2446	Processing of nuclear fuel	
DJ2731	Cold drawing	C245	Casting of metals	
DJ2732	Cold rolling of narrow strip	C2451	Casting of iron	
DJ2733	Cold forming or folding	C2452	Casting of steel	
DJ2734	Wire drawing	C2453	Casting of light metals	
DJ2735	Other first processing of iron and steel n.e.c.; production of non-ferrous alloys (included in DJ271 in NACE Rev.1.1)	C2454	Casting of other non-ferrous metals	
DJ274	Manufacture of basic precious and non-ferrous metals	C25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	
DJ2741	Precious metals production	C251	Manufacture of structural metal products	
DJ2742	Aluminium production	C2511	Manufacture of metal structures and parts of structures	

²¹ NACE (*Nomenclature statistique des Activités économiques dans les Communautés Européennes*) on Eurostati ja liikmesriikide kasutatav Euroopa ühenduse majandustegevuse statistiline klassifikaator. NACE Rev.2 võeti kasutusele 2008. aastal, et peegeldada tehnoloogia arengut ja majanduse struktuurset muutust. Seega tuleb enne 2007. aastat ja pärast 2007. aastat kogutud statistika võrdlemiseks kasutada kontaktandmete tabelit.

Üldjuhul on valdkondlike allikate puudumise korral peamise tähtsusega kolm järgmist andmebaasi²²: SBS; PRODCOM ja COMEXT.

SBSi andmebaas (*Structural Business Statistics* – ettevõtlike struktuuristatistika) annab väga üksikasjalikku valdkondliku tasandi teavet: sektori ettevõtete arv, töötajate arv, käive, lisandväärtus, investeeringud, tootlikkus, VKEde osa lisandväärtuses ja tööhõives jne.

Tööstusvaldkonna profiil. Peamised andmed SBSi andmebaasist

The screenshot shows the Eurostat website interface for the Structural Business Statistics (SBS) database. The top navigation bar includes 'Home', 'Statistics', 'Publications', 'About Eurostat', and 'User support'. The left sidebar lists various SBS topics such as 'Business demography', 'Business registers', and 'Business services'. The main content area displays a search bar and a navigation tree with the following structure:

- Structural business statistics (sbs) (New activity classification (NACE Rev 2))
  - SBS - main indicators (sbs_na)
    - European Business - selected indicators for all activities (NACE divisions) (ebd_all) Updated
    - Summary indicators - employment size classes for EU25/EU27 (all Nace activities) (sbs_sc_indic)
  - SBS - industry and construction (sbs_ind_co)

The screenshot shows the 'European Business - selected indicators for all activities (NACE divisions)' table. The table displays a list of indicators with their codes and labels. The 'INDIC_SB' indicator is selected, and its details are shown in the right-hand pane. The details include the indicator name, the number of enterprises, and a table of values for the years 1996 and 1997.

European Business - selected indicators for all activities (NACE divisions)		NACE_R1: Mining and quarrying INDIC_SB: Number of enterprises	
		TIME ▶ 1996 1997	
GEO ▼			
European Union (2...)	:	:	:
European Union (2...)	:	:	:
Belgium	:	:	:
Bulgaria	139	161	:
Czech Republic	287	299	:
Denmark	:	:	:
Germany (includin...)	:	:	:
Estonia	45	48	:
Ireland	54	59 (p)	:
Greece	:	:	:
Spain	1,627	1,649	:
France	2,916	2,900	:
Italy	4,569	4,330	:
Cyprus	:	:	:
Latvia	:	34	:
Lithuania	48	55	:
Luxembourg	7	8	:
Hungary	:	:	:
Malta	:	:	:
Netherlands	:	205	:
Austria	322	302	:
Poland	746	952	:
Portugal	1,542	1,431	:
Romania	:	202	:
Slovenia	228	182	:
Slovakia	32	40	:
Finland	1,216	1,246	:
Sweden	513	626	:
United Kingdom	:	1,665	:

²²

Sisu selgitus ja seosed peamiste ELi ja rahvusvaheliste andmebaasidega on esitatud III lisas. Alumiiniumisektori puhul on tegemist sektoripõhiste organisatsioonide ja instituutidega nagu Rahvusvaheline Alumiiniuminstituut ning maailma metallistatistika büroo või Rahvusvaheline Energiaagentuur.

PRODCOMi andmebaas annab statistikat tootmiskaupade tootmise kohta: andmed uuringuperioodil müüdnud toodete füüsilise koguse kohta (kg, m², artiklite arv jne) ja nende väärtuse kohta eurodes.

Tööstusvaldkonna profiil. Andmed PRODCOMist (alumiiniumvardad, kood 24422230)

4/03/2011		Statistics on the production of manufactured goods Value ANNUAL 2009																		
		To use the database that contains both production and related trade data, please click here and																		
PRODCOM Code	Unit	Flag EU27	Value EU27	Base EU27	flag EU25	Value EU25	Base EU25	Belgium	Bulgaria	Czech Republic	Denmark	Germany	Estonia	Ireland	Greece	Spain	France	Italy	Cyprus	
ALL VALUES AND VOLUMES ARE EXPRESSED IN THOUSANDS																				
All confidential data and all national estimated data is suppressed (C)=Confidential, (CE)=Confidential Estimated, (E)=Estimated																				
24422230	EUR		615429		EU27-EU02(F)	590229	600	C	C	0	2179	9445	0	0	129347	6197	C	59428	0	
2442250	EUR		6498799		EU27-EU02(F)	6448799	5000	C	C	C	100198	C	0	C	0	119901	770425	469016	1267350	0
2442230	EUR		221039		EU27-EU02(F)	220829	70	C	C	0	C	0	0	0	0	0	C	16301	0	
24422350	EUR		311744			311744		C	C	0	C	0	C	0	C	C	C	68102	0	

COMEXTi andmebaas annab teavet ELi ja väljaspool ELi asuvate riikide vahel kaubeldud kauba väärtuse ja koguse kohta; ELis liikmesriikide, partnerite ja tooterühmade kaupa kauplemise kohta; ELi ja erinevate ELi gruppide kohta (eurotsoon, ELi 15 liikmesriiki, ELi 12 liikmesriiki; ELi 27 liikmesriiki jne) maailmakaubanduses. Enamik Prodcomi koode vastavad ühele või mitmele koodile väliskaubanduse klassifikaatoris, mida nimetatakse kombineeritud nomenklatuuriks (CN)²³

Kombineeritud nomenklatuur

eurostat		The CN headings with their corresponding Prodcom headings - Year 2009		eurostat	
3917 39 15	Flexible tubes, pipes and hoses, of addition polymerization products, reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked (excl. those with a burst pressure of >= 27,6 MPa)				
22.21.29.50	Plastic tubes, pipes and hoses (excluding artificial guts, sausage skins, rigid, flexible tubes and pipes having a minimum burst pressure of 27.6 MPa)	kg	S		
3917 39 19	Flexible tubes, pipes and hoses, of plastics, reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked (excl. addition polymerization products, condensation polymerization products and rearrangement polymerization products, and products able to withstand a pressure of >= 27,6 MPa)				
22.21.29.50	Plastic tubes, pipes and hoses (excluding artificial guts, sausage skins, rigid, flexible tubes and pipes having a minimum burst pressure of 27.6 MPa)	kg	S		
3917 39 90	Flexible tubes, pipes and hoses, of plastics, reinforced or otherwise combined with other materials (excl. seamless or cut to length only; tubes with a burst pressure of >= 27,6 MPa)				
22.21.29.50	Plastic tubes, pipes and hoses (excluding artificial guts, sausage skins, rigid, flexible tubes and pipes having a minimum burst pressure of 27.6 MPa)	kg	S		

²³ Imporditud ja eksporditud kaup tuleb deklareerida, märkides ära, millise kombineeritud nomenklatuuri alamjaotise alla need kuuluvad.

Näide. Otseselt mõjutatud sektori/turu profiili koostamine (alumiiniumitööstus)

Alumiinium, mis on maakoos kõige rohkem esinev metall, on suhteliselt homogeenne toode. Sellel on eriomadused (ei magnetiseeru, korrosioonikindel jne), mis muudavad selle strateegiliseks sisendiks mitmele sektorile lennundusest ehitusseadmeteni. Ülespoole seotud tootmisetapis koosneb selle väärtusahel kaevandamisest, sulatamisest / ringlussevõtust ja rafineerimisest. Allapoole seotud osa hõlmab teisest töötlemist ja vahetoodete tootmist (valtspingid, tigupressid, valuseadmed ja traadivalmistusseadmed) [...].

Tootmisetapp on jaotatud kahte ossa. Primaaralumiiniumi toodetakse toorainete sulatamise teel ja sekundaaralumiiniumi toodetakse alumiiniumi vanametalli sulatamise teel. Primaaralumiiniumi (ehk töötlemata alumiiniumi) valmistatakse kolmes eraldi etapis. Kaevandatakse boksiidi maaki. Seejärel ekstraheeritakse alumiiniumoksiiditehases boksiidi maagist alumiiniumoksiid, mis transporditakse sulatusahju, millega toodetakse alumiinium (sulam) kangidena, plaatidena, [...]. Sekundaaralumiiniumi toodetakse kas rafineerimise teel (kasutusest kõrvaldatud tooted, näiteks joogipurgid, ...) või ümbersulatamise teel (tööstusjäätmed, ...) [...].

Sektor on kapitali-, ressursi- ja energiamahukas. Primaaralumiiniumi sektor vajab 1 tonni alumiiniumi tootmiseks 15 megavatt-tundi ning vanametalli abil sekundaarne tootmine 0,75 megavatt-tundi. [...]

Rahvusvaheline alumiiniumi instituut loetleb 2010. aastal maailmas Hiinat arvestamata 117 primaaralumiiniumi sulatajat. Neist 21 asuvad ELi 27 liikmesriigis 7 Norras ja 4 Islandil. Kaevandamist ja töötlemist juhivad vähesed rahvusvahelised ettevõtted, mis on järgmistesse tootmisetappidesse mitmel moel integreeritud. ELis domineerivad sektoris kuus ettevõtet, millest kolm suurimat pärinevad väljastpoolt ELi (Hydro, Rio Tinto / Alcan ja Alcoa) [...].

Toorainete sisendite ja primaartoodete hinnad määratakse või neile viidatakse Londoni metallibörsi (LME), Shanghai metallibörsi või Chicago metallibörsi kaudu. Teised kulutegurid määratakse üldjuhul kindlaks kohalikul.

Näite tekst põhineb muu hulgas Ecorysi (2011) & CE Delfti (2008) dokumentidel.

Lisaks eespool toodud näidetele on rohkesti muid andmebaase, kus on sektorite kaupa jaotatult kasulikku teavet, mis võib olla valdkondlikuks analüüsiks kasulik. ELi tööstuslikku teadus- ja arendustegevusse investeerimise tulemustabel innovatsiooni jaoks, Euroopa tööjõu-uuring tööturu andmete jaoks jne. 2. lisas on esitatud veel näiteid.

Etapp 9. Tõendusmaterjali esitamine kaudselt mõjutatud sektorite kohta

Kui kvalitatiivne sõeluuring näitab märkimisväärseid kaudseid (positiivseid või negatiivseid) mõjusid, siis võib olla soovitatav korrata eespool esitatud etappe väärtusahelas olevate või sellest väljapoole jäävate muude sektorite jaoks, mis võivad olla enim mõjutatud. Siin võib mõjuhinnangu meeskond kasutada oma intuitsiooni või kasutada süsteemsemaid meetodeid

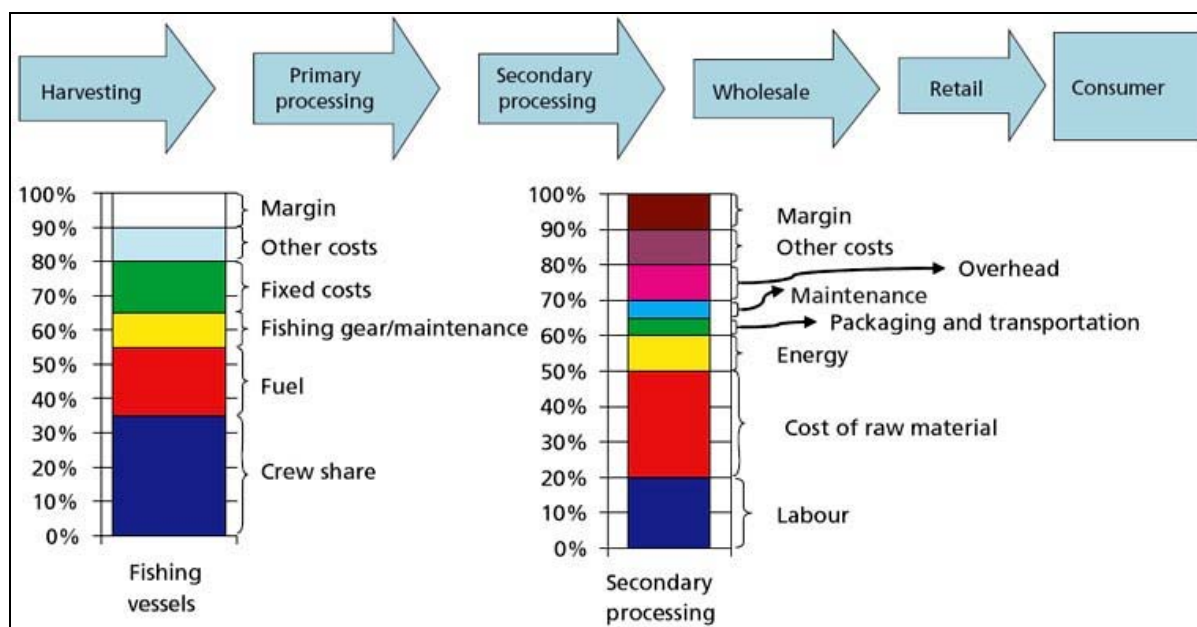
nagu sisendi-väljundi analüüs ning väärtusahela kaardistamine ja profileerimine. Kasulikke suuniseid väärtusahela kaardistamise ja profileerimise kohta võib leida veebist järgmiselt aadressilt:

<http://myintracomm.ec.europa.eu/entr/howwemanage/decisionmaking/Pages/default.aspx>

Etapp 10. Hinnatud algatusega seotud täiendavate nõuete järgimise kulude ja/või tegevuskulude²⁴ kvantifitseerimine

Selle etapi puhul on tegemist etapi 5 kvantitatiivse täiendusega. Kui see on otstarbekas, siis võib olla kasulik viia sektori profiili koostamine lõpule üldise kulujaotusega, nagu on esitatud järgmisel joonisel meretoidusektori kohta.

Näide: (meretoidusektori) kulustruktuur aadressilt www.fao.org

Kui see on otstarbekas ja proportsionaalne, siis lisatakse seda tüüpi kulustruktuuri kirjeldusega etapi 5 vastustele numbrid seal tuvastatud positiivse ja negatiivse mõju olulisuse mõistmise toetamiseks.²⁵ Lisaks võib piisavalt üksikasjaliku sektorite jaotuse puhul leida kulustruktuuri kirjeldused sisendite-väljundite tabelitest.²⁶

²⁴ Nagu etapis 5 eespool on märgitud, on täiendavad tegevuskulud (vahekaupade/-teenuste ja sisendite) täiendavad tootmiskulud, mille uus eeskiri põhjustab, aga mis ei ole otseselt seotud uue eeskirja järgimisega.

²⁵ Mõjuhindangu suunised (peatükk 10, lk 46–60) sisaldavad üksikasjalikke etapiviisilisi suuniseid teavitamiskohustuste kulude hindamiseks (ELi standardkulude mudel).

²⁶ Eurostati tarnejuhend, sisendite ja väljundite tabelite kasutamine (2008), ptk 11.

Etapp 11. Mõjutatud ettevõtete innovatsioonivõimele avalduva eeldatava mõju kvantifitseerimine

See analüüs hõlmaks parimal juhul sektori innovatsioonide kohta mitut sisendi ja väljundi näitajat. Euroopa innovatsiooni tulemustabel²⁷ on mõistlik lähtepunkt. Andmeid võib leida ühenduse innovatsioonistatistika (CIS) veebisaidilt:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/microdata/cis>

Kõnealune andmebaas ja teised sellega seotud andmebaasid võivad aidata koostada kvantitatiivset hindamist, mis järgneks etapis 6 kindlaks määratud mõjudele. Andmeid võib samuti hankida vastava sektori tööstusvaldkonna kojast. Kõnealused asutused võivad üldjuhul vajaduse korral tagada väljaanded ja andmed ning aidata teil prognoosida poliitika variandi tulevast mõju sektori innovatsioonivõimele. Täiendavaid mõtteid võib leida mõjuhinnangu suuniste punktist 8.5.

Etapp 12. Mõjutatud sektorite rahvusvahelisele konkurentsivõimele avalduva eeldatava mõju kvantifitseerimine

Mõjuhinnangu suunised annavad juhiseid ettepaneku rahvusvahelistele kaubandus- ja investeerimisvoogudele avalduva tõenäolise mõju kvalitatiivseks hindamiseks (mõjuhinnangu suuniste lisade punkt 8.7). Konkurentsivõimele avalduva mõju kontrollimise viimase etapi otstarve on toetada

1. mõjutatud sektori(te)le mõjuhinnangu suuniste punkti 8.7 kohaldamist ning
2. sektorite rahvusvahelisele konkurentsivõimele avalduva eeldatava mõju kvantifitseerimist.

On mitmeid standardseid indekseid, mis on mõeldud majanduse ja ettevõtete rahvusvahelise positsiooni näitamiseks. Neist mõningad enim kasutatavad on järgmised:

- *sissepoole suunatud välismaiste otseinvesteeringute aktsiate suhe lisandväärtusega* näitab välismaiste otseinvesteeringute panust kapitali loomisse ja näitab asukohariigi atraktiivsust;
- *väljapoole suunatud välismaiste otseinvesteeringute aktsiate suhe lisandväärtusega* näitab ettevõtete tugevust, kui ettevõtted suunduvad välismaale välisturgude ja -ressursside võimaluste kasutamiseks;
- eksporditurgude osakaal näitab, kui palju on iga tööstussektori puhul maailma kogueksport konkreetse riigi ekspordiga hõlmatud. See peegeldab võimet reageerida välisnõudlusele või avada uusi turge, mis on rahvusvaheliste konkurentide omadega otseselt võrreldavad;
- ilmsed suhtelised eelised võrdlevad kindla sektori ekspordide osakaalu ELi tootmise koguekspordis sama sektori ekspordi osakaaluga võrdlusriikide rühma ekspordis;

²⁷ Vt <http://www.proinno-europe.eu/metrics>

- suhteline kaubandusbilanss võrdleb konkreetse kauba kaubandusbilanssi kaubanduse kogumahuga (eksport ja import);
- suhteline tööjõu ühikukulu mõõdab konkreetse sektori tööjõukulu võrrelduna selle tootlikkusega (tööjõu ühikukulu) muu riigi vastava indeksi kontekstis.

Kui ilmsed suhtelised eelised ja suhteline kaubandusbilanss näitavad konkreetsete sektorite positsiooni maailmaturul, siis suhteline tööjõu ühikukulu näitab võimet jääda konkurentsivõimeliseks. Nende indeksite muutused näitavad, millised Euroopa tööstused jäävad võrreldavalt eelisolukorda või ebasoodsasse olukorda. Neid tuleb siiski ettevaatlikult tõlgendada: koondandmete alusel võib konkreetse sektori konkurentsivõime kadumine näidata teiste kohalike sektorite väga häid eksporditulemusi. Näiteks euro kallinemine võib halvendada konkreetse sektori konkurentsioskust, aga see võib samuti näidata suurt tootlikkuse kasvu teistes sektorites ning seega suurt ekspordi ja suuremat nõudlust euro järele.

Teine küsimus seisneb ekspordi omamaises osaluses. Näiteks elektroonika monteerimisega tegelev mis tahes riik märgib ära elektroonika ekspordi suure osakaalu, mis ei peegelda riigi tegelikku tootmisstruktuuri ja suurendab tehnilikult RCA indeksit.

Suhtelist eelist võib uurida ilmsete suhteliste eeliste kaubandusvoogude alusel, millega mõõdetakse ulatust, milles EL on konkreetsele sektorile spetsialiseerunud. Iga ELi sektori puhul arvutatakse ekspordi osakaal ELi koguekspordis ja seejärel võrreldakse sektori osakaalu maailma ekspordis maailma koguekspordiga. Konkreetse sektori puhul tähendab ühest suurem ilmsete suhteliste eeliste indeks, et tegemist on sektoriga, kus EL ekspordib maailma keskmisest suhteliselt rohkem, ja seda tõlgendatakse kui Euroopa suhtelist eelist kõnealuses sektoris.

2. lisa on esitatud pikem nimekiri andmeallikatest ja näitajatest, mida on võimalik kasutada maailmaturul ELi tööstuse konkurentsivõime hindamiseks. See sisaldab samuti linke statistilistele dokumentidele või saitidele, kus on esitatud kõnealuste indeksite väärtused. Näiteks iga-aastase Euroopa konkurentsivõime aruande statistilistes lisades on esitatud sektori tasandil viimase 10 aasta tegevuskirjeldus ja sellega seotud näitajad.

1. lisa

Konkurentsivõimele avalduva mõju kvalitatiivse sõeluuringu näited

1. Poliitika algatus: ohtlike ainete keelamine

Teatavatel ainetel või toodetel võivad olla ohtlikud omadused. Selleks on vajalik kohane riskijuhtimine, mille raames võetakse arvesse tootmisprotsessis kõnealuste ainete kasutamise või kõnealuste ainete turule viimise tulu ja kulu. Olenevalt riski tõsidusest võib poliitika variandiks olla aine keelamine. Kui risk on peamiselt seotud tööohutusega, siis võib poliitika variant olla tootmisprotsessis aine kasutamise keelamine. Kui oht on põhjustatud lõpptootes sisalduvast ainest (tooteohutuse risk), siis võidakse kaaluda Euroopas turustamise keelamist.

Otsene mõju

Kui Euroopa ettevõtted ei tohi enam ainet kasutada (tööohutuse keeld), siis kaotavad nad ärivõimaluse ELi turul ja eksporditurgudel. Seda tüüpi keeld annaks konkurentsieelise väljaspool ELi asuvatele tootjatele, kuna nad saaksid toote turustamist Euroopas ja ülejäänud maailmas jätkata, ilma et nad peaksid oma tootmisprotsessi oluliselt ümber struktureerima.

Kui Euroopa ettevõtted ei tohi enam ainet turustada (Euroopas turustamise keeld), siis võivad nad Euroopas ekspordi eesmärgil tootmist jätkata ning väljaspool ELi asuvad tootjad kaotavad Euroopa turu. Kuna kohalik turg on (Euroopa) tootjatele üldjuhul eriti tähtis, siis võivad Euroopa tootjad kaotada mastaabisäästu. See mõju on siiski tõenäoliselt aine tööohutuse keelu mõjuga võrreldes väiksem. Võimalik eelis on keelu tõenäoliselt põhjustatav innovatsioonitegevus, mille eesmärk on otsida keelatud ainele asendajaid või alternatiivseid tootmismeetodeid.

Mõlemat tüüpi keelu tulemus võib olla lisakulu kliendisektorile, kui puudub samalaadse hinnaga samalaadne toode. See põhjustab tõenäoliselt lisakulu, kui seni kasutatav tootmisprotsess oli võimalikest kõige odavam. Kui samalaadne sisend puudub, siis peavad Euroopa klientettevõtted oma segud ja tooted ümber kujundama, mis nõuab üldjuhul täiendavat ning eeljaotatud teadus- ja arendustegevust.

Kui klientettevõtted ei leia samalaadse hinnaga samalaadset sisendit, siis peavad nad oma hinnakujundust muutma. Kui asendustooted on olemas ja kui klientidele on müüjate vahetamise kulud väikesed, siis võib see müüginäitajaid vähendada. Selle vältimiseks võiksid ettevõtted ka oma kasumimarginaale vähendada. Väiksemad müüginäitajad ja/või väiksem kasumlikkus võivad mõlemad piirata nende pikaajalist tegevuse jätkamise võimet.

Kaudsed (järel) mõjud

Asendajate otsimine annab uusi ärivõimalusi asendajaid tootvatele ja turustavatele ettevõtetele. Uued ärivõimalused peaksid olema keelu tõttu kaotatud ärivõimalustega samalaadse suurusastmega, kui asendus võimaldab samalaadsete kuludega samalaadset tulemuslikkust. Loomulikult on tähtis ka asjaolu, kas asendajat toodetakse Euroopas või sellest väljaspool.

Kui asendaja tulemuslikkus on keelatud aine omast väiksem, siis väheneb tarbijate saadav kasu, mille tõttu väheneb nende heaolu.

Võivad esineda ka muud raskesti prognoositavad kaudsemad mõjud. Näiteks asendajate välismaalt otsimine võib edendada VKEde rahvusvaheliseks muutumist, suurendades nende võõrkeelte oskust ja kontaktide arvu. Ettevõttesisene laialdasem keelteoskuse suurendamine põhjustab lühiajaliselt lisakulutusi, aga annab kokkuvõttes välisturgudele ja -klientidele juurdepääsuga seotud eelise.

Vähem kahjustav variant

- Kontrollige, kas täielik keeld on vajalik ja proportsionaalne, kuna saadaval võib olla vähem äärmuslikke riskijuhtimise variante, näiteks klientide parem teavitamine, ainult ekspertidest klientidele müümine või töökohal parem riskijuhtimine. Kas on näiteks proportsionaalne keelata meditsiiniseadmetes läätsede katmiseks kasutatav aine, kui kasutatav kogus on väga väike ja läätsed suletakse masinasse, millega välditakse igasugust kokkupuudet operaatoritega?
- Üleminekuperioodi võimaldamine, võttes arvesse mõjutatud toodete arengutsüklit ja tootmisprotsessi, kui sektor nõustub ohtlikke tooteid tootvaid ja kasutavaid isikuid paremini teavitama.
- Olemasolevate laovarude kasutamise/müügi lubamine.

2. Poliitika algatus: lastele suunatud reklaami piiramine

Lastele suunatud reklaami keelu eesmärk on kaitsta lapsi (ja nende vanemaid) manipuleerimise eest, kui nad ei ole teadlikud reklaami tegelikust mõjust. See järgib põhimõtet, et parim meetod kõnealuse manipuleerimise vältimiseks on selle keelamine.

Otsene mõju

Kui lastele suunatud reklaamid on keelatud, siis peavad lastele suunatud tooteid (näiteks mänguasjad, karastusjoogid, maiustused ja toit) müüvad ettevõtted määrama kindlaks alternatiivsed ja võimalik, et vähem tõhusad teabevahetuse ja turustamise viisid, ning vaatama läbi oma turustamiselarve eraldised. Kui see neil ei õnnestu, muutuvad tarbijate (laste ja nende vanemate) eelistused (lapsed on keeluga mõjutatud toodetest vähemal määral huvitatud) ja müüginäitajad langevad.

Üleminekuperioodil saavad turgu valitsevad tooted ja turul juba olemasolevad tooted keelust uute turule sisenejate ja uute toodetega võrreldes eelise. See võib aeglustada kõnealuse tootesegmendi innovatsiooni.

Kaudsed mõjud

Kaudseid mõjusid on keeruline kindlaks määrata, kuna esiteks ei ole kindlaks määratud, kui tulemuslik lastele suunatud reklaam tegelikult on. Kui see oli väga tulemuslik, näiteks kõnealusele tootele kulutati suurem osa eelarvest, siis oleneb see põhimõtteliselt sellest, kuidas sihtrühm kasutaks oma eelarvet kõnealuse reklaami puudumise korral.

Vähem kahjustav variant

- Reklaami lubamine, aga selle vormi ja sisu range piiramine (sh keelatud teated).

3. Poliitika algatus: mobiiltelefonide rändlustasude piiramine

Kõrged rändlustasud on mobiiltelefonoperaatoritele suure tulu allikas. Need põhjustavad tarbijatele siiski liigseid kulusid ja piiravad nende ELi sektorite konkurentsivõimet, mis saaksid kasu piiriüleste tegevuste arendamisest. Piiriüleste tegevuste määr on muu hulgas tehingu kulude tasemest. Rändlusteenused on kõnealuse tegevuse jaoks tihti vältimatud. Kui rändlusteenuste hinnad on kõrged, siis on kõrged ka tehingukulud. Tulemusena jäävad mitmed ELi sektorid ja ettevõtted kohalikuks ning ei kasuta täiel määral siseturgu. Ressursside eraldamine ei ole optimaalne. Mastaabisäästu ei kasutata. See kahjustab nende kulu/hinna konkurentsivõimet.

Sel juhul peaks ELi meetme eesmärk olema kõnealusel turul konkurentsi arengu stimuleerimine (domineerivate mobiilside teenuse osutajate läbirääkimisvõime vähendamine). Seda võib teha ühenduse piires konkreetsete rändlusteenuste maksimumtasu määramise teel (eurotariif) ja/või tarbijatele võimaluse pakkumise teel paketi osana operaatori pakutud rändlusteenuseid mitte kasutada (eraldamine).

Mõju äritegevusele ja konkurentsivõimele

Hinnapiirangute seadmine ja eraldamine ei mõjuta mobiiltelefonoperaatorite sisendite kättesaadavust või kulusid, aga mõjutab otseselt nende äriprotsesse (hinnakujundus ja turustamine). Kõnealused meetmed peaksid suurendama konkurentsivõimet, viima hindu nende kulutasemetele lähemale ja parandama nende äriklientide kulu konkurentsivõimet.

Tulu kaotamine ja kasumlikkuse vähenemine võib siiski kaudselt mõjutada sektori võimet investeerida võrgu infrastruktuuri ja innovatsiooni. Mõned operaatorid väitsid, et rändlustasude pealt saadav suur kasum oli meetod mõlema tegevuse rahastamiseks. Ilma selle tuluallikata ei oleks nende väidete kohaselt ettevõtetel ressursse uute turgude loomiseks ja nende positsioon globaalsel turul nõrgeneks (võimalik välise konkurentsivõime kaotamine).

Lisaks võiksid kõnealused poliitika variandid samuti mõjutada mitmel moel kõnealuse sektori struktuuri, näiteks kui need avaldaks suuremat mõju väiksematele, sõltumatutele või hiljuti tegevust alustanud operaatoritele. On tõsi, et turule sisenemise kulud on infrastruktuuri võrgu kulude tõttu suured, aga see ei ole kuidagi hinnapiirangutega seotud. Mõned neist operaatoritest võiksid turult väljuda, kui hinnapiirangute kehtestamise ja eraldamise meetodi rakendamine oleks tehniliselt keeruline või kulukas. Eriti võib väiksemate operaatorite puhul tekkida hindade kokkusurumise oht. Uued operaatorid ja võimalikud uued turule sisenejad ei saaks samuti kasu suurest kasumimarginaalidest, et maksta oma infrastruktuuri eest, mis *de facto* kaitseks pikka aega tegutsevaid turul valitsevaid ettevõtteid. Sellises olukorras süvendaks poliitika kõnealuse sektori oligopoolset laadi. Samas saaksid kasu teiste sektorite VKEd.

Hinnapiirangute kehtestamine ja eraldamine mõjutavad eeldatavasti positiivselt üldise Euroopa sektori kui terviku konkurentsivõimet. Rändlusteenuste eraldamine suurendaks eelkõige läbirääkimisvõimet, kuna ettevõtted kuuluvad väga suuremahuliste kasutajate hulka. Paremate rändlusteenuste hindade hankimine parandaks automaatselt ELi sektorite kulude konkurentsivõimet.

Vähem kahjustav variant

- Eurotariifi sellisele tasemele määramine, millega tagatakse piisav kasumimarginaal innovatsioonikulude tagasiteenimiseks.
- Eelistada võimaluse korral „kaitse” käsitusviisi kulupõhisele piirangule (kuna neist esimene annab turujõududele hindade määramiseks rohkem võimalusi).
- Kasutada meetodeid, mis ei sea ebasoodsasse olukorda ELi turul tegutsevaid väiksemaid, sõltumatuid või hiljuti tegevust alustanud operaatoreid.
- Kui kaks poliitika varianti pakuvad ELi sektori üldiselt võrreldavat kasu, siis kasutada varianti, mis kahjustab sihtsektori kogukasumit kõige väiksemal määral.
- Kui hinnapiirangu kehtestamist säilitatakse, siis näha ette Euroopa operaatorite konkurentsivõimele ELi turul ja väljaspool ELi avalduva mõju hindamine suhteliselt lühikese aja jooksul pärast hinnapiirangu rakendamist (et vältida sektorile pöördumatu kahju põhjustamist).
- Kui hinnapiirang säilitatakse, siis näha ette aegumisklausel (selle vahendi väga eriomase ja piirava olemuse tõttu hindab komisjon, kas turuarenguid arvesse võttes on vaja selle kestust üle kindlaks määratud ajavahemiku pikendada).

2. lisa

Kvantitatiivse analüüsi andmeallikad

1. Tööstustegevuste ja -toodete peamised klassifikaatorid

ELi klassifikaatorid ja nomenklatuurid

- CN (kombineeritud nomenklatuur)
<http://eur-lex.europa.eu/JOhtml.do?uri=OJ:L:2010:284:SOM:EN:HTML>
1998. aastal kasutusele võetud ELi klassifikaator, mida kasutatakse väliskaubanduse tollitariifide otstarbel (imporditud ja eksporditud kaup tuleb deklareerida, märkides ära, millise nomenklatuuri jaotise alla need kuuluvad); kategooriad määratakse kindlaks kaheksakohalise koodiga, mis koosneb HS-koodist (vt allpool), millele järgneb ühenduse vajaduste täitmiseks kaks täiendavat numbrikohta).
- CPA – tegevusaladel põhinev toodete statistiline klassifikaator Euroopa Majandusühenduses
http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=CPA_2008&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=20701907&StrLayoutCode=HIERARCHIC
- NACE – Nomenclature statistique des Activités économiques dans les Communautés Européennes
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nace_rev2/introduction
Eurostati ja liikmesriikide kasutatav Euroopa ühenduse majandustegevuste statistiline klassifikaator. Aitab tuvastada väärtusahelasse (kaardistamise etappi) lisatavaid majandustegevusi ja koode, mis on vajalikud PRODCOMist ja teistest ELi andmebaasidest andmete hankimiseks.
- PRODCOMi loend
http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=PRD_2010&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC
Toodetele määratakse kaheksakohaline Prodcomi kood; neli esimest kohta vastavad üldjuhul toodet tootva majandussektori NACE koodile. Loend sisaldab ligikaudu 4000 tootekategooriat.

Rahvusvahelised klassifikaatorid ja nomenklatuurid

- HS (kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteem)
http://www.wcoomd.org/home_hsoverviewboxes_tools_and_instruments_hsnomenclature.htm
Maailma Tolliorganisatsiooni raames koostatud süsteem kaubeldavate toodete klassifitseerimiseks; sisaldab ligikaudu 5000 kaupade rühma, mis tuvastatakse kuuekohalise koodi abil.
- ISIC – rahvusvaheline majanduse tegevusalade klassifikaator (rev. 4)
<http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp?Cl=27&Lg=1>
Süsteemne tööstusklassifikaator, mille koostas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni statistikaosakond selliste kriteeriumide nagu sisendid, väljundid ja toodetud toodete kasutamine ning tootmisprotsessi iseloom alusel. Aitab kaardistada väärtusahelat ja valmistada ette ELi konkurentide kohta andmete kogumist tänu NACE koodidega teabevahetuse tabelitele.
- SITC – standardne väliskaubanduse klassifikatsioon (rev. 4)
<http://unstats.un.org/unsd/trade/sitcrev4.htm>
Rahvusvaheliste võrdluste võimaldamiseks harmoneeritud klassifikaator. Aitab kaardistada väärtusahelat ja valmistada ette ELi konkurentide kohta andmete kogumist tänu NACE koodidega teabevahetuse tabelitele; rahvusvahelise kaubanduse pikaajaliste suundumuste ja kaubeldud kaupade majandusanalüüsiks sobilikumatesse klassidesse koondamise uuring.

2. Majandustegevusele ja sektoritele avalduva mõju hindamise peamised andmebaasid

ELi andmebaasid

- **AMADEUS**
<http://www.bvdep.com/AMADEUS.html>
Ettevõtte tasandil andmebaas, mis sisaldab põhjalikku teavet Euroopa ligikaudu 19 miljoni ettevõtte kohta. Seda võib kasutada individuaalsete ettevõtete uurimiseks, konkreetsete profiilidega ettevõtete otsimiseks ja üldiseks analüüsiks.
- **BACH – harmoneeritud ettevõtete kontode andmepank**
<http://www.bachesd.banque-france.fr/>
Harmoneeritud koonde teave finantsvaldkonnas mittetegutsevate ettevõtete finantsaruannete kohta 11 liikmesriigist (AT, BE, DE, DK, ES, FI, FR, IT, NL, PT, SE, UK), Jaapanist ja Ameerika Ühendriikidest; 3 ettevõtte suurusklassi (väiksed, keskmise suurusega ja suurettõttjad); NACE-I põhinevad 23 sektorit või alamsektorit; ligikaudu 20 aasta aegrida; 95 elementi, sh varad, kohustused ning kasumi ja kahjumi aruanded. Seda kasutatakse ettevõtete varade, kohustuste, finantspositsiooni ja kasumlikkuse analüüsimiseks nende sektori ja suurusklassi alusel.
- **COMEXT**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/external_trade/data/database
Liikmesriikide ja väljaspool ELi asuvate riikide vahel kaubeldud toodete väärtus (eurodes) ja kogus (artiklite arv, kg, m², m³ jne); ELi osakaal maailmakaubanduses; ELi väliskaubandus, liikmesriigid ja peamised kolmandad riigid SITC tooterühma alusel; ELi kaubandus liikmesriikide, partnerite ja tooterühmade kaupa; samuti erinevad ELi rühmad (eurotsoon, ELi 25 liikmesriiki, ELi 27 liikmesriiki jne). Iga-aastased ja igakuised andmed on saadaval alates 1995. aastast.
- **ELi tööstuslikku teadus- ja arendustegevusse investeerimise tulemustabel**
<http://iri.jrc.ec.europa.eu/reports.htm>
Tulemustabel on võrdlusalus, mis annab alates 2004. aastast iga aasta kohta usaldusväärset ajakohastatud teavet teadus- ja arendustegevusse investeerimise asjus ning muid majandus- ja finantsandmeid (sh netomüük, kasumid, kapitali investeringud, turukapitalisatsioon, töötajate arv) maailma peamiste teadus- ja arendustegevusse investeerivate ettevõtete kohta (1000 ELi ettevõtet ja 1000 väljaspool ELi asuvat ettevõtet). Tulemustabeli andmed avaldatakse nelja-aastase aegreana, et võimaldada suundumuste täpsemat analüüsimist, näiteks et uurida seoseid teadus- ja arendustegevuse ning äritegevuse tulemuslikkuse vahel.
- **Majanduskasvu ja tootlikkuse arvestuse andmekoguga tegelev uurimisprojekt „EU KLEMS”**
<http://www.euklems.net/>
Sektori (tootmise) tehnilistele muudatustele keskenduvate kvantitatiivsete uuringute üksikasjaliku valdkondliku tootlikkuse ja täistootluse jaoks 2007. aastani.
- **ELi teaduse ja tehnoloogia andmebaas**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/science_technology_innovation/data/database
Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni andmed, patendistatistika, teadmispõhised sektorid, inimressursid teaduse ja tehnoloogia valdkonnas.
- **EUROFOUND**
<http://www.eurofound.europa.eu/about/index.htm>
Eurofound annab teavet, nõuandeid ja eksperdiotsusi elu- ja töötingimuste, tööstussuhete ning Euroopas muutuste juhtimise kohta ELi sotsiaalpoliitika valdkonna peamiste tegutsejatele, tuginedes võrdlevale teabele, teadusuuringutele ja analüüsile.
- **Euroopa tööjõu-uuring**
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/microdata/lfs>
Euroopa tööjõu-uuring on suur leibkondade valikvaatlus, mis esitab kvartalitulemused alates 15 aasta vanuste inimeste tööjõus osalemise ja tööjõus välja jäävate inimeste kohta. Kõik määratlused kehtivad alates 15 aasta vanustele inimestele, kes elavad eramajapidamistes. Kohustuslikku sõjaväeteenistust või ühiskondlikku tööd tegevaid inimesi uuringu sihtrühma ei kaasata, välja arvatakse ka asutustes / kollektiivmajapidamistes elavad inimesed.

- **PRODCOM**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/prodcom/data/tables_excel
Statistika liikmesriikides kaupade tootmise kohta mõõdetuna väärtuse (eurod) ja mahu (kg, m², artiklite arv jne) alusel ning klassifitseerituna Prodcomi loendi alusel (vt klassifikatsioonid).
- **SBS – ettevõtluse struktuuristatistika**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/data/database
Kirjeldab ettevõtete käitumist (struktuur, tegevus ja tulemuslikkus) ELis ettevõtete arvu, töötajate arvu, käibe, lisandväärtuste, investeeringute, tootlikkuse ning lisandväärtuses ja tööhõives VKEdes osakaalu alusel. See hõlmab tööstust, kaubandust ja teenuseid (ELi 27 liikmesriigi ja liikmesriikide kohta saadaval olevad andmed). Statistikat võib väga üksikasjalikult valdkondlikul tasandil jaotada (NACE klassifikatsioonil põhinevad mitusada majandustegevust). SBS ei kogu teavet väliskaubanduse kohta (vt COMEXT) või konkreetsete tootmise kohta (vt PRODCOM). Aitab vastata küsimustele ELi spetsialiseerumise taseme kohta, sektori haavatavuse kohta, selle strateegilise tähtsuse kohta või rahvusvaheliseks muutumise taseme kohta („Millised ELi riigid on teatavat tüüpi seadmete tootmisele suhteliselt spetsialiseerunud?“, „Kui tootlik on konkreetne sektor ja milline on selle olukord tegevuse kasumlikkuse seisukohast?“, „Kui palju vara ja kui palju töökohti tegevus tekitab?“, „Kui palju on ettevõtteid lähteallikate ja majandustegevuse alusel?“.)

Rahvusvahelised andmebaasid

- **COMTRADE / ÜRO andmebaas rahvusvahelise kaubandusstatistika kohta**
<http://comtrade.un.org/db/>
Rohkem kui 1,75 miljardit kaubandusaruannet 1962. aastast ja analüüsitabelid, mis hõlmavad kauba hinda, ning indeksid konkreetsete riikide ja piirkondade jaoks.
- **Rahvusvahelise Energiaagentuuri statistika ja bilansid (Rahvusvaheline Energiaagentuur)**
<http://www.iea.org/stats/index.asp>
Energiahindade, fossiilkütuste hindade jne jaoks.
- **IMFi maksebilanss (Rahvusvaheline Valuutafond)**
www.imf.org/external/np/sta/bop/bop.htm
- **OECD.Stat**
<http://stats.oecd.org/index.aspx?lang=en> and <http://www.oecd-ilibrary.org/statistics>
OECD liikmesriikide tööstuse ja teenuste statistika, struktuurianalüüsi andmebaasid, sh sisendi-väljundi andmebaasid; ettevõtluse struktuurne ja demograafiline statistika, sh ettevõtluse struktuurne statistika majandussektori kaupa; rahvusvaheline kaubandus kaupade statistika alusel; tootlikkustasemed ja SKP elaniku kohta. Sisaldab andmeid peamiste ELi konkurentide kohta, et hinnata ELi rahvusvahelise konkurentsivõime arengut.
- **UNCTAD**
<http://www.unctad.org/Templates/Page.asp?intItemID=5156&lang=1>
Välismaiste otseinvesteeringute andmete jaoks, et hinnata importi ja kohanemist tehniliste muutustega kapitali investeerimise teel.

3. Sektori konkurentsivõime näitajad maailmaturul

Nende näitajate muutused viitavad sellele, et ELi tööstuses tekib võrreldav eelisolukord või ebasoodne olukord. Neid tuleb siiski ettevaatlikult tõlgendada: koondandmete alusel võib konkreetse sektori konkurentsivõime kadumine näidata teiste kohalike sektorite väga häid eksporditulemusi. Näiteks euro kallinemine võib halvendada konkreetse sektori konkurentsivõime, aga see võib samuti näidata suurt tootlikkuse kasvu teistes sektorites ning seega suurt ekspordi ja suuremat nõudlust euro järele.

- **Reaalne tegelik vahetuskurss (REER)**
REERi või võrdväärselt suhteliste hinna- ja kulunäitajate eesmärk on hinnata riigi (või valuutapiirkonna) hinna või

kulu konkurentsivõimet, võrreldes tema peamiste konkurentidega rahvusvahelistel turgudel. See vastab nominaalsele tegelikule vahetuskursile, mida on valitud suhtelise hinna või kulu deflaatorite alusel vähendatud.

- **Suhteline kaubandusbilanss (RTB)**
Mõõdab sektori kaubandusbilanssi võrrelduna sektori kogukaubandusega.
- **Suhteline tööjõu ühikukulu (RULC)**
Mõõdab konkreetse sektori tööjõukulu võrrelduna selle tootlikkusega (tööjõu ühikukulu) teise riigi vastava indeksiga võrreldes.
- **Valdkondlikud tööjõu ühikukulu indeksid**
Võivad näidata rahvusvahelise kaubanduse tõttu spetsialiseerumisega seotud huvitavaid mustreid. Kui olemas on sektor, milles riigil on konkurentsieelis, siis peaksid palgad tootlikkusest aeglasemalt kasvama, millega vähendatakse tööjõu ühikukulu. Selle tulemusena võib valdkondlik tööjõu ühikukulu viidata ilma kaubavoogusid kontrollimata kaubanduspartneritega võrreldes eelisolukorrale ja ebasoodsale olukorrale.
- **Ilmsed suhtelised eelised (RCA)**
Mõõdab ulatust, milles EL on konkreetsetes sektoris spetsialiseerunud. Iga ELi sektori puhul arvutatakse ekspordi osakaal ELi koguekspordis ja seejärel võrreldakse sektori osakaalu maailma ekspordis maailma koguekspordiga. Kui konkreetse sektori ilmsed suhtelised eelised on > 1, siis ekspordib EL suhteliselt maailma keskmisest rohkem, mis näitab suhtelist eelist. Kui ELi 27 liikmesriigi ilmne suhteline eelis on < 1 ja see aja jooksul väheneb, näitab see halvenevat suhtelist ebasoodsat olukorda (näiteks tekstiilisektor, kus ilmne suhteline eelis vähenes 1996. aasta näitajalt 0,82 2006. aastaks näitajale 0,64).

4. Bibliograafilised allikad

Sektori või turu kaupa

Hiljutised uuringud, mis annavad sektori konkurentsivõime stiimulite kohta põhjalikku teavet.

- Euroopa Komisjon, *ELi tööstusstruktuur 2011 – suundumused ja tulemuslikkus* (ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraat)
http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemshortdetail.cfm?item_id=3934
ELi majanduse konkurentsivõime analüüs valdkondlikust vaatenurgast; teave iga tööstusvaldkonna suhtelise tulemuslikkuse kohta.
- Valdkondliku majanduskasvu stiimulid ja konkurentsivõime Euroopa Liidus (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/documents/index_en.htm
1995.–2004. aasta sektoripõhised andmed lisandväärtuse, töötundide arvu, tootlikkuse, kasumimarginaalide, ilmse suhtelise eelise, välismaiste otseinvesteeringute, teadus- ja arendustegevuse intensiivsuse, ettevõtte demograafia, regulatiivse mõju ja avatuse kohta.
- Lennundus- ja kosmosesektor
  - Lennundus (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/aerospace/files/aerospace_studies/aerospace_study_en.pdf
Andmed ja analüüs lennundussektori kohta (NB! Ei hõlma kosmoselennundust).
  - Ülemaailmse keskkonna ja turvaseire (GMES) allapoole seotud turg (2008)
http://ec.europa.eu/gmes/pdf/studies/gmes_ds_final_report.pdf
Andmed GMESi allapoole seotud tööhõive, tulude, majanduskasvu ja regulatiivse mõju kohta.
  - Euroopa ülemaailmsel satelliitnavigatsioonisüsteemil põhinev sektor (tulevane)
GNSSi sektori andmed ja analüüs.

- Biotehnoloogia sektor
  - Euroopa bioloogiliste ravimite tootearenduse rahastamine (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/biotechnology/files/docs/financing_biopharma_product_dev_en.pdf
 Andmed kapitali kohta (omakapital, riskikapital, riigi rahad), mis on saadaval bioloogiliste ravimite sektoris uute toodete arendamiseks.
  - Euroopa biotehnoloogia sektori konkurentsivõime (2007)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/biotechnology/files/docs/biotech_analysis_competitiveness_en.pdf
 Andmed tööhõive, patentide, uute ettevõtete, teadus- ja arendustegevuse ning teadus- ja arendustegevuse rahastamise ja rahastamisele juurdepääsu kohta biotehnoloogia sektoris.
- Keraamikasektor
  - Keraamikasektor (2008)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/finalreport_ceramics_131008_en.pdf
 Andmed tootmise, tööhõive, tootlikkuse, kasumlikkuse, kaubanduse, struktuuri ja ettevõtte suurusjaotuse kohta keraamikasektoris.
- Ehitussektor
  - Ehitussektor: ehitussektori jätkusuutlik konkurentsivõime (2011)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/construction/files/compet/sustainable_competitiveness/ecorys-final-report_en.pdf
 Andmed käibe ja lisandväärtuse, töötajate, struktuuri ja tootmisomaduste kohta ehitussektoris.
- Kaitsesektor
  - Uuring tekkivate kaitseturgude ja konkurentide mõju kohta Euroopa kaitsesektori konkurentsivõimele (2010)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/defence/files/study_defence_final_report_en.pdf
 Ülevaade Brasiilia, Venemaa, India, Hiina ja Lõuna-Korea kaitseturgudest ning nende tähtsusest ELi kaitsesektori konkurentsivõimele.
  - Uuring Euroopa VKEde konkurentsivõime kohta kaitsesektoris (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/defence/files/2009-11-05_europe_economics_final_report_en.pdf
 Andmed ELi VKEde käibe, tööhõive, teadus- ja arendustegevuse ning kauplemise kohta kaitsesektoris.
- Ökotööstus
  - Ökotööstus (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/eco-industries/index_en.htm
 Andmed käibe, tööhõive, struktuuri, tootlikkuse, kasumlikkuse, kaubanduse, ettevõtte demograafia, regulatiivsete tõkete, investeringute ja rahastamisele juurdepääsu kohta ELi ökotööstustes.
- Energiamahukad sektorid heitkogustega kauplemise süsteemis
  - Ecorys (2011), *Euroopa ettevõtete konkurentsivõime suurema ressursitõhususe kontekstis*
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/sustainable-industry/sustainable-industry-forum/files/2_ecorys_berg_en.pdf
 Ressursitõhususe meetmete, stiimulite ja tõkete analüüsid üheksas sektoris.
  - DTI / Idea / Ecorysi uuring (tulevane)
  - Wuppertali instituut (2007), *suhe ressursside tootlikkuse ja konkurentsivõime vahel*

- Toidusektor
  - Euroopa toiduainetööstuse konkurentsivõime: majanduslik ja õiguslik hinnang (2007)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/files/competitiveness_study_en.pdf
Andmed käibe, lisandväärtuse ning teadus- ja arendustegevuse kulutuste kohta. ELi toidusektori konkurentsivõime analüüs.
  - Suuremast biokütuste kasutamisest ELi toidusektorile avalduv mõju (2007)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/files/competitiveness/biofuelsstudy_finalreport_en.pdf
Andmed ja teave biodiisli ja bioetanooli alamsektorite struktuuri kohta ning samuti suhkruetanooli, teraviljal põhinevate ja õliseemnel põhinevate toidutarneahelate klastrite kohta. Peamisi muutusi põhjustavaid tegureid käsitlev arutelu.
  - Euroopa lihasektori konkurentsivõime (tulevane)
- Gaasiseadmete sektor
  - Gaasiseadmete sektor (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/pressure-and-gas/files/study_competitiveness_eu_gas_appliances_final_en.pdf
Andmed käibe, tööhõive, kaubanduse, regulatiivsete tingimuste, jaotamise ja turgude, konkurentide ning ilmsete suhteliste eeliste kohta ELi gaasiseadmete sektoris.
- Klaasisektor
  - Klaasisektor (2008)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/finalreport_glass_141008_en.pdf
Andmed tootlikkuse, kasumlikkuse, hinnamarginaalide, kaubanduse, struktuuri ja ettevõtte suurusjaotuse kohta klaasisektoris.
- IKT sektor
  - IKT sektor: VKEd IKT teenuste sektoris (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/study_report_ict_services_en.pdf
Andmed struktuuri, käibe, tööhõive, tootlikkuse, lisandväärtuse, kasumlikkuse, kaubanduse, välismaiste otseinvesteeringute, teadus- ja arendustegevuse toetamise, äritegevuse tingimuste, turule sisenemise ja turult väljumise tõkete, turustruktuuri ning regulatiivsete tingimuste kohta ELi IKT teenuste sektoris.
- Metallisektor
  - Metallitööde ja metallitoodete sektorid (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/files/metalworking/mma_final_report_181109_final_en.pdf
Andmed tootmise, tööhõive, tootlikkuse, kasumlikkuse, sektori struktuuri, ettevõtte suurusjaotuse, kaubanduse ja turule sisenemise tõkete kohta ELi metallitööde ja metallitoodete sektoris.
  - ELi mitteraudmetallide sektori konkurentsivõime (Ecorys, 2011)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/fn97624_nfm_final_report_5_april_en.pdf
Aruande peatükid hõlmavad peamisi sektoriga seotud asjaolusid, sektori konkurentsivõimega seotud peamisi küsimusi ning strateegilisi väljavaateid ja poliitika variante. Selles kasutatakse sisendina komisjonilt ning sektori sidusrühmadelt ja liitudelt saadud teavet.
  - Terasektor (2008)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/final_report_steel_en.pdf
Andmed struktuuri, regulatiivsete tingimuste, turuväljavaadete, sisendite, tööhõive, hinna muutumise ja väärtusahela kohta ELi terasektoris.

- Ravimisektor
  - Ravimisektor (2009)

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/healthcare/competitiveness/monitoring/index_en.htm
Andmed käibe, tööhõive, kulustruktuuri, lisandväärtuse, tootlikkuse, kasumlikkuse, sektori struktuuri, ettevõtte suurusjaotuse, kaubanduse, turule sisenemise tõkete, investeerimistulu ning teadus- ja arendustegevuse kohta ravimisektoris.
- Turvasektor (turvaseadmete ja -teenuste tootmine)
  - Turvasektor (2009)

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/security/files/study_on_the_competitiveness_of_the_eu_security_industry_en.pdf
Andmed käibe, turu suuruse, konkurentide ja peamiste stiimulite kohta ELi turvasektoris.
- Teenuste sektorid
  - Teenuste sektorid (2008)

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/documents/index_en.htm
Andmed tööhõive, käibe, lisandväärtuse, tootlikkuse, sisendite, ettevõtte suurusjaotuse ja valitud ELi teenuste sektorite sisendite (tööstuslik puhastamine, eraturvateenused, eraõiguslikud tööametid, arhitektuuri-/inseneri- / tehnilise nõustamise, logistika-, arvuti- ja arvutiga seotud teenused ning tegevused, rajatiste haldamine) kohta.
- Laevaehituse sektor
  - Laevaehituse sektor (2009)

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/maritime/files/fn97616_ecorys_final_report_on_shipbuilding_competitiveness_en.pdf
Andmed struktuuri, regulatiivsete tingimuste, konkurentide, tootmisnäitajate, lisandväärtuse, tootlikkuse, kasumimarginaalide, kaubanduse, tööhõive, tööjõukulude, sisendite, teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni, rahastamisele juurdepääsu ja turuosade kohta ELi laevaehituse sektoris.
- Turismisektor
  - ELi turismisektori konkurentsivõime uuring (2009)

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/files/studies/competitiveness/study_on_tourism_competitiveness_2009_en.pdf
Andmed kasumlikkuse, turu suuruse ja regulatiivtingimuste kohta ELi turismisektoris.
  - Reisimise ja turismi konkurentsivõime aruanne (2009)

http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_TravelTourism_Report_2009.pdf
Riigi andmed regulatiivsete tingimuste, keskkonna jätkusuutlikkuse, ohutuse ja turvalisuse, tervise ja hügieeni, reise ja turismi prioriseerimise, õhu- ja maismaatranspordi infrastruktuuri, turismi infrastruktuuri, IKT infrastruktuuri, hinna konkurentsivõime, inimressursside, reisimise ja turismi soodumuse ning loodusvarade ja kultuuriressursside kohta.

ELi ja rahvusvahelist konkurentsivõimet käsitlevad üldaruanded

Regulaarsed väljaanded, mis sisaldavad sektori konkurentsivõimet käsitlevat üldteavet

- Euroopa Komisjon, *Euroopa konkurentsivõime aruanne*, ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi iga-aastane väljaanne

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/competitiveness-analysis/index_en.htm
Selle statistilised lisad sisaldavad sektori andmeid tootmise, tootlikkuse, töötundide arvu, tööjõu ühikukulu, ilmsete suhteliste eeliste ning suhtelise kaubandusbilansi kohta. Teiste peatükkide sisu on erinevatel aastatel erinev. Sektoreid käsitlevad andmed on teatatud valdkondlikes uuringutes.

- Euroopa Komisjon, *liikmesriikide konkurentsivõime ja poliitika*, ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi iga-aastane väljaanne
- Euroopa Komisjon, *ELi sektori struktuuri aruanne: seaduspärad ja tulemuslikkus*, ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi kaks korda aastas avaldatav väljaanne
- Euroopa Komisjon, *teaduse, tehnoloogia ja konkurentsivõime peamiste näitajate aruanne* (teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat)
<http://ec.europa.eu/research/era/docs/en/facts&figures-european-commission-key-figures2008-2009-en.pdf>
 Andmed teadus- ja arendustegevuse kulutuste, ülikoolide rahastamise, inimressursside, hariduse, väljundite (väljaanded, patendid), kõrgtehnoloogiliste eksportide ja raamprogrammide kohta.
- Euroopa Komisjon, *Euroopa digitaalse konkurentsivõime aruanne* (infoühiskonna ja meedia peadirektoraat)
http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/documents/edcr.pdf
 Andmed IKT-sektori analüüsi kohta.
- Ülemaailmse konkurentsivõime ja tulemuslikkuse keskus (2010), *ülemaailmse konkurentsivõime aruanne 2010–11*, maailma majandusfoorum
http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2010-11.pdf
 Riikide paremusjärjestus konkurentsivõime alusel, tuginedes ülemaailmse konkurentsivõime indeksile, mille töötab välja maailma majandusfoorum ja mis võeti esimest korda kasutusele 2004. aastal. Ülemaailmse konkurentsivõime indeks näitab riikliku konkurentsivõime mikromajanduslikke ja makromajanduslikke aluseid konkurentsivõime 12 alustala põhjal. Alustalad on järgmised: asutused, infrastruktuur, makromajanduslik keskkond, tervishoid ja algharidus, kõrgharidus ja koolitus, kaubaturgude tõhusus, tööturu tõhusus, finantsturu arendamine, tehnoloogiline valmidus, turu suurus, ettevõtete arenguaste ja innovatsioon. See on kasulik kõiki sektoreid mõjutavate makromajanduslike probleemidega tegelevate üldiste ELi algatuste jaoks; annab teavet peamiste liikmesriikide positsiooni kohta, võrreldes peamiste väljaspool ELi asuvate konkurentidega.
- Juhtimise arendamise rahvusvaheline instituut (IMD), maailma konkurentsivõime aastaraamat 2011
http://www.imd.org/research/publications/wcy/wcy_online.cfm
http://www.imd.org/research/publications/wcy/Factors_and_criteria.cfm
 Riikide konkurentsivõimel põhinev järjestus, mis tugineb 20 järgmisele tegurile: kohalik majandus, rahvusvaheline kaubandus, rahvusvahelised investeringud, tööhõive, hinnad, riigi rahad, fiskaalpoliitika, institutsionaalne raamistik, äriõigusaktid, ühiskondlik raamistik, tootlikkus, tööturg, rahastamine, juhtimistavad, suhtumised ja väärtused, peamine infrastruktuur, tehnoloogiline infrastruktuur, teaduslik infrastruktuur, tervishoid ja keskkond, haridus.
- Maailmapank (2010), *äritegevus 2011 – ettevõtjate jaoks olukorra muutmine*
<http://www.doingbusiness.org/reports/doing-business/doing-business-2011>
 Riikide järjestus ärikeskkonna alusel, tuginedes 11 järgmisele näitajale: ettevõtte alustamine, ehitusloa hankimine, laenu saamine, investorite kaitse, maksude maksmine, piiriülene kauplemine, kinnisvara registreerimine, lepingute jõustamine, äritegevuse lõpetamine, elektri hankimine, töötajate palkamine.